

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2020 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7.	DENETİM BULGULARI.....	11
8.	EKLER.....	56

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosuna Göre 2020 Yılı Gelir Tahmini ve Gerçekleşmesi	4
Tablo 2: Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosuna Göre 2020 Yılı Gider Bütçesi Ödenek ve Gerçekleşmesi	4
Tablo 3: Faaliyet Sonuçları	5
Tablo 4: Vakıflar Genel Müdürlüğü ile Mazbut Vakıfların İştirak ve Ortaklıkları	5
Tablo 5: Teberrükât Depolarında Mazbut ve Mülhak Vakıflara Ait Teberrükat Eşya Listesi.	16
Tablo 6: 6183 Sayılı Kanun'a Göre Uygulanması Gereken ile Uygulanan Gecikme Zammı Oranları.....	24
Tablo 7: Gecikme Faizi Oranları ile Gecikme Zammı Oranları Arasındaki Fark.....	27
Tablo 8: Türkiye İstatistik Kurumunca Yayımlanan TÜFE Oniki Aylık Ortalamalara Göre Değişim Oranları (%).....	30
Tablo 9: Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi Hasta Sayıları.....	41

KISALTMALAR

AOÇ	Atatürk Orman Çiftliği
A.Ş.	Anonim Şirket
EKAP	Elektronik Kamu Alımları Platformu
EVOS	Entegre Vakıf Otomasyon Sistemi
FKM	Felaket Kurtarma Merkezi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KİK	Kamu İhale Kurumu
KM	Kilometre
RG	Resmi Gazete
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
SOYBİS	Sosyal Yardım Bilgi Sistemi
TİGEM	Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü
T.A.O.	Türk Anonim Ortaklığı
TÜFE	Tüketici Fiyat Endeksi
TÜSSİDE	TÜBİTAK Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü
ÜFE	Üretici Fiyat Endeksi
VBYS	Vakıf Bilgi Yönetim Sistemi
VGM	Vakıflar Genel Müdürlüğü
VİNPO	Kurumsal İtranet

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İdare Tarafından Başka Kurumlara Tahsis Edilen veya Başka Kurumlarca İdareye Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Genel Bütçeye Aktarılacak İdari Para Cezalarının Emanetler Hesabında Takip Edilmesi
2. Maddi Olmayan Duran Varlık Alımlarından Bazılarının Haklar Hesabına Kaydedilmemesi ve Amortisman Ayrılmaması
3. Bazı Taşınırların Taşınır Kayıtlarının Bulunmaması
4. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Mülkiyetinde Olan Bazı Taşınmazların Kiraya Verilmesinde Hatalı Uygulamaların Olması
5. İdarenin Uzun Süreli Kiralama İşlerinde Kontrol Eksikliklerinin Bulunması
6. Kurum Tarafından Yapılan Bazı Taşınmaz Kiralamalarında Bakanlık Uygun Görüşünün Alınmaması
7. Kiraya Verilen veya Tahsis Edilen Taşınmazların Sigortalarının Yaptırılmaması
8. Zamanında Ödenmeyen Taşınmaz Kiralarına Hatalı Gecikme Zammı Oranlarının Uygulanması
9. Zamanında Ödenmeyen Bazı Taşınmaz Kiralarında Hatalı Uygulamaların Olması
10. Vakıf Taşınmazlarının Kira Artışında ve Tahsislerde Hatalı TÜFE Oranlarının Uygulanması
11. Bazı Taşınmazlarda İdareden İzin Alınmadan Ek Ticari Faaliyetler Yapılması Suretiyle Fonksiyon Değişikliğine Gidilmesine Rağmen Kiraların Güncellenmemesi
12. İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile Eski Eser Tescilli Vakıf Kültür Varlığının Projelerinin Hazırlanması ve Onarımının Yapılmasına İlişkin Protokol Hükümlerinin Takibinin Yapılmaması

13. Koruma Kurulu Kararına ve Devir Amacına Uygun Olmayan Şekilde Kira Sözleşmesi Yapılması
14. Formula 1 Pisti İhalesinde Öngörülen Otel, Konaklama Evlerinin Yapılmaması, Herhangi Bir Müeyyide Uygulanmaması ve Geçici Kabulün 2006 Yılından Beri Yapılmaması
15. Yap-işlet-devret Modeliyle Yaptırılan Hastane İşinde Sözleşmeye Aykırı Ek İşletme Süresi Verilmesi
16. Genel Müdürlük Tarafından Verilen Burslarla İlgili Olarak Belirlenmiş Usul ve Esaslara Aykırı Uygulamaların Bulunması
17. Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesinin Vakıflar Meclisince Belirlenen Yükümlülüklerinin Takibinin Yapılmaması
18. Vergi Muafiyeti Şartlarını Kaybetmiş Vakıflara İlişkin Bilgilerin Paylaşılmaması
19. Kiraya Verilen Taşınmazların Nazım Hesaplarda İzlenmemesi
20. Eski Eserlere İnşai ve Fiziki Müdahale Yapan Kişilere Müeyyide Uygulanmaması ve Bu Eserlerin Eski Haline Getirilmesi İçin Gerekli Girişimlerde Bulunulmaması
21. Bazı Taşınmazların Cins Tashihi İşlemlerinin Yapılmaması
22. Kira Süresi Biten Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Süre Uzatımı Yoluyla Aynı Kişilere Kiraya Verilmesi
23. Kurum Tarafından Yapılan Kiralamalarda Hatalı Uygulamaların Olması
24. Süresi Dolan Teminat Mektuplarının Kayıtlardan Çıkarılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Mevzuat

24 Haziran 2018 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin yürürlüğe girmesiyle beraber 9 Temmuz 2018 Tarih ve 30473 Sayılı Resmi Gazetenin 3 üncü Mükerrer sayısında 703 sayılı *"Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"* yayımlanmıştır. 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 102'nci maddesi ile 20/2/2008 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanununun kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin bazı maddeler yürürlükten kaldırılmıştır.

15.07.2018 Tarihli ve 30479 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan *"Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi"* (4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi) ile Vakıflar Genel Müdürlüğünün kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esaslar düzenlemiştir.

8 Nisan 2020 Tarih ve 31093 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan *"Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum Ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi"* (Kararname Numarası: 58) ile Genel Müdürlüğün görevleri başlıklı maddenin (ç) bendinde değişiklik yapılmıştır.

18 Eylül 2020 Tarih ve 31248 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan *"Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi"* Kararname Numarası: 67'nin 5'inci ve 13'üncü maddeleri ile 3 sayılı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usûllerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 3'üncü maddesi ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 700'üncü maddesinde değişiklik yapılmıştır. Değişiklikler ile Vakıf Meclisi üyeliklerine yapılacak atamalarda iki üye için Kamuda en az 5 yıllık hizmeti bulunma şartının uygulanmayacağı hüküm altına alınmış ve Meclis üyelerinin nitelikleri, görev süresi, yenilenmesi ve huzur hakkı yeniden düzenlenmiştir.

3 sayılı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usullerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4'üncü maddesi uyarınca, Kararnameye

ekli (I) sayılı cetvelde yer alanlardan Genel Müdürün görev süresi, atandıkları tarihte görevde bulunan Cumhurbaşkanının görev süresini geçemez. Cumhurbaşkanının görevi sona erdiğinde, bunların görevi de sona erer. Ancak bunlar, yerlerine atama yapılmaya kadar görevlerine devam eder. Görev süreleri sona erenler, yeniden atanabilir. Bunlar, görev süreleri sona ermeden de Cumhurbaşkanınca görevden alınabilir.

Görevler

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 693'üncü maddesine göre Genel Müdürlüğün görevleri şunlardır:

a) Mazbut vakıfların vakfiyelerinde veya vakfiye yerine geçen hüccet, berat, ferman gibi belgelerinde yazılı hayrî, sosyal, kültürel ve ekonomik şart ve hizmetleri yerine getirmek.

b) Vakfiyelerde öngörülen hizmetlerin en iyi şekilde yerine getirilebilmesini sağlamak amacıyla Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait paralar ile malları değerlendirmek, daha fazla gelir getirici yatırımlara tahsis etmek.

c) Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait paralar ile işletmeler kurma, kurulmuş şirketlere iştirak etme, bunların sermaye artışları hususlarında karar vermek.

ç) (Değişik:RG-8/4/2020-31093-CK-58/30) Yurtiçinde vakıf kültür varlıklarını ihya etmek ve onarmak; yurtdışında ilgili ülke mevzuatı ve standartlarına da uyularak vakıf kültür varlıklarını ihya etmek ve onarmak, yurtdışındaki vakıflara ait taşınmazlar üzerinde yeni yapı inşa etmek ve bunları onarmak, ihtiyaç halinde onarılan, ihya veya inşa edilen taşınmazların tefrişini yapmak.

d) Mülhak, cemaat ve yeni vakıflar ile esnaf vakıflarının denetimini yapmak.

e) Vakıflarla ilgili konularda araştırma, geliştirme, eğitim, kültür ve yayın faaliyetlerinde bulunmak, ulusal ve uluslararası koordinasyonu sağlamak.

f) Vakıf kültür varlıklarından oluşan koleksiyonlar meydana getirmek; müze, kütüphane ve kültür merkezleri kurmak.

g) Bu Bölüm ve ilgili diğer mevzuat ile Genel Müdürlüğe verilen görevleri yapmak.

Genel Müdürlük, vakıflara ilişkin görevlerle ilgili olarak diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde çalışır ve koordinasyonun sağlanması hususunda gerekli tedbirleri alır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İdarenin kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esaslar, 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 49'uncu Bölümü'nde düzenlenmiştir.

Vakıflar Meclisi, Genel Müdürlüğün en üst seviyedeki karar organıdır.

Meclis; Genel Müdür, üç Genel Müdür yardımcısı ve I. Hukuk Müşaviri olmak üzere beş, vakıf konusunda bilgi ve deneyim sahibi yükseköğrenim mezunları arasından Cumhurbaşkanınca atanacak beş, yeni vakıflarca seçilecek üç, mülhak ve cemaat vakıflarınca seçilecek birer üye olmak üzere toplam on beş üyeden oluşur. Ayrıca yeni vakıflar üç, mülhak ve cemaat vakıfları ise birer yedek üye seçer. Seçimler; yeni vakıflarda yönetim organının, mülhak vakıflarda vakıf yöneticilerinin, cemaat vakıflarında yönetim kurullarının seçeceği birer temsilcinin iştiraki ile Genel Müdürlüğün daveti üzerine ayrı ayrı yapılır.

Genel Müdür aynı zamanda Meclisin de başkanıdır. Genel Müdür alınan kararları yürütmeye yetkili ve görevlidir. Genel Müdürün çeşitli nedenlerle görevinde bulunmadığı durumlarda Genel Müdüre vekâlet eden Meclis Başkanlığına da vekâlet eder.

Genel müdür Genel Müdürlüğün en üst amiri olup; Genel Müdüre yardımcı olmak üzere üç Genel Müdür Yardımcısı atanabilmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü; merkez ve taşra teşkilatından meydana gelmektedir. Vakıflar Genel Müdürlüğü merkez teşkilatı; 14 adet hizmet biriminden (7 adet ana hizmet birimi, 5 adet danışma ve denetim birimi ile 2 adet yardımcı hizmet biriminden), taşra teşkilatı ise 25 adet Bölge Müdürlüğü ile 1 adet İşletme Müdürlüğünden oluşmaktadır.

Kurum bünyesinde 2020 yılı sonu itibarıyla toplam 3788 kadro bulunmakta olup, bu kadroların %59,40'ı (2250 adedi) dolu, %40,60'ı (1538 adedi) boştur.

Bu kadrolardan memur kadrosuna ihdas edilen 2.909 adet kadronun %52,32'sinin (1522), işçi kadrosuna ihdas edilen 846 adet kadronun %83,10'unun (703), sözleşmeli personel kadrosuna ihdas edilen 33 adet kadronun ise %75,75'inin (25) dolu olduğu görülmektedir. Bu kapsamda toplam 2250 adet dolu ve 1538 adet boş kadro bulunmaktadır.

Kurumda çalışmakta olan 2250 personelin 505'i merkez teşkilatında, 1691'i Bölge Müdürlüklerinde, 54'ü ise İşletme Müdürlüğünde görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Vakıflar Genel Müdürlüğü, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı Cetvelde (B) Özel Bütçeli Diğer İdareler arasında yer almaktadır.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün, 2020 mali yılı bütçesinde başlangıç gelir tahmini 982.615.000,00 TL belirlenmiş, Kurumun net geliri 1.054.157.794,12 TL olarak gerçekleşmiştir. Kurumun gerçekleşen geliri tahmin edilenin üzerinde gerçekleşmiştir.

Tablo 1: Bütçelenen ve Gerçeklenen Tutarların Karşılaştırma Tablosuna Göre 2020 Yılı Gelir Tahmini ve Gerçekleşmesi

Ek. Kod	Gelir Türü	2020 Yılında Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Gerçekleşen Bütçeye Oranı (%)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	850.638.000,00	958.440.594,14	112,67	81,48
04	Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler	0	1.023.492,94	0	0,09
05	Diğer Gelirler	45.025.000,00	95.860.099,65	212,9	8,15
06	Sermaye Gelirleri	86.952.000,00	120.956.574,76	139,11	10,28
	Toplam	-	1.176.280.761,49	-	100,00
	Red ve İadeler (-)	-	122.122.967,37	-	
	Net Toplam	982.615.000,00	1.054.157.794,12	-	

2020 yılı bütçesinde, gider bütçesinde başlangıç ödeneği olarak 529.021.000,00 TL tahsis edilmiştir. Kurumun gider bütçesi 909.711.540,00 TL olarak gerçekleşmiştir. Bu artışın ana sebebi tabloda da görüleceği üzere sermaye giderlerindeki artıştır. Bu artış ise eski eserlere ve yeni eserler yapılan onarım ve restorasyon yatırımlarından kaynaklanmaktadır. Tablodan da görüleceği üzere sermaye giderleri toplam gerçekleşen giderin %48,72'sini oluşturmuştur.

Tablo 2: Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosuna Göre 2020 Yılı Gider Bütçesi Ödenek ve Gerçekleşmesi

Ek. Kod	Gider Türü	Bütçe Ödeneği (TL)	Nihai Ödenek (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Toplam Bütçeye Oranı (%)
01	Personel Giderleri	175.390.000,00	175.500.929,14	174.047.812,65	99,17	19,13
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	31.054.000,00	31.045.118,86	30.284.443,21	97,55	3,33
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	90.281.000,00	179.452.858,00	170.969.476,89	95,27	18,79
04	Faiz Giderleri	0,00	660.000,00	636.241,51	96,40	0,07
05	Cari Transferler	65.343.000,00	94.765.547,01	90.543.288,50	95,54	9,95
06	Sermaye Giderleri	166.953.000,00	444.829.050,00	443.230.277,24	99,64	48,72
	Toplam	529.021.000,00	926.253.503,01	909.711.540,00	98,21	100,00

Tablo 3: Faaliyet Sonuçları

31.12.2020 Tarihi İtibariyle				
Giderler (TL) (A)	Gelirler (TL) (B)	İndirim, İade ve İskontolar (TL) (C)	Net Gelir (TL) (D=B-C)	Faaliyet Sonucu (TL) D-A
1.934.840.438,98	1.820.093.643,72	122.123.827,37	1.812.716.611,61	-7.377.032,11

Vakıflar Genel Müdürlüğü ile mazbut vakıfların çeşitli kurum ve şirketlerde iştirak ve ortaklıkları bulunmakta olup 31.12.2020 tarihi itibariyle bunlara ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4: Vakıflar Genel Müdürlüğü ile Mazbut Vakıfların İştirak ve Ortaklıkları

İştirakin Adı	Ortaklığın Sahibi	Ortaklık Oranı (%)	Sermaye Tutarı (TL)
Vakıf Katılım Bankası A.Ş.	VGM (Diğer Mazbut Vakıflar adına)	99	3.187.800.000,00
	Beyazıt Han-ı Sani (II. Beyazıt) Vakfı	0,25	8.050.000,00
	Mahmut Han-ı Evvel Bin Mustafa Han(I. Mahmut) Vakfı	0,25	8.050.000,00
	Mahmut Han-ı Sani Bin Habdülhamid Han-ı Evvel(II. Mahmut) Vakfı	0,25	8.050.000,00
	Murad Paşa Abdusselam (Murat Paşa) Vakfı	0,25	8.050.000,00
Kuveyt Türk	Mazbut Vakıflar	18,72	861.265.711,00
Vakıf İnşaat	Mazbut Vakıflar	37,43	12.851.262,80
	Mülhak Vakıflar	4	1.373.211,30
Taksim Otelcilik	Mazbut Vakıflar	16,137	53.943.873,11
Tüstaş Sınai Tesisleri A.Ş.	Vakıflar Genel Müdürlüğü	0,63	9.502,50

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Genel Müdürlük, mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir. Genel Müdürlüğün muhasebe kayıt ve işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine göre yürütülmektedir.

Genel Müdürlüğün muhasebe hizmetleri Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca, bölge müdürlerinin muhasebe hizmeti ise Bölge müdürlüklerinde bulunan muhasebe yetkililerince Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi

sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu/gelir tablosu/kâr-zarar tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı

icmal cetveli

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci Kısımında İç kontrol sistemi düzenlenmiş olup söz konusu Kanun'un 55'inci maddesinde;

“İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar

ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.”,

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesinde;

“İç kontrol standartları, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Bakanlık tarafından belirlenir ve yayımlanır. İdareler, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlüdür.

Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebilir.”,

denilmektedir.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde; Kamu İç Kontrol Standartlarının; idarelerin, iç kontrol sistemlerinin oluşturulmasında, izlenmesinde ve değerlendirilmesinde dikkate alınmaları gereken temel yönetim kurallarını gösterdiği, tüm kamu idarelerinde tutarlı, kapsamlı ve standart bir kontrol sisteminin kurulmasını ve uygulanmasını amaçladığı, iç kontrolün; kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme bileşenleri esas alınarak, tüm kamu idarelerinde uygulanabilir düzeyde olmasını sağlamak üzere genel nitelikte düzenlendiği belirtilmektedir. Söz konusu Tebliğ ile iç kontrolün bileşenleri esas alınarak 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca Genel Müdürlüğün iç kontrol sisteminin incelenmesinde;

Kontrol ortamı;

- Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların Vakıflar Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatı Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik’te düzenlenmiş olduğu,

- "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu" ile "İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu" üyelerinin katılımıyla son şekli verilen “İç Kontrol Projesi” adıyla 19/10/2015 tarihinde tüm personele duyurulmuş olduğu,

- Yetki ve yetki devrinin sınırlarının açıkça belirlenmesi ve yazılı olarak bildirilmesi konusunda Yetki Devri – İmza ve İş Bölümü Talimatı hazırlanmış olduğu,

- İş akış süreçleri, Vakıflar Genel Müdürlüğü idare faaliyetlerine ilişkin hazırlanan Süreç Hiyerarşi Listesi, Süreç Tanımlama Formları ve İş Akış Şemalarının 13/05/2014 tarihli ve 2014/2 sayılı Genelge ile yayımlandığı,

- Kamu iç kontrol standartları uyum eylem planı 07.03.2019 tarihli ve 2019/10 sayılı Genelge ile merkez ve taşra teşkilatına duyurulduğu,
- İdarenin, 2019-2023 yıllarını kapsayan stratejik planını hazırladığı ve her yıl faaliyet raporunu ve performans programını hazırlayıp yayınlamakta olduğu,
- Personel davranışlarını belirleyen etik değerler ve kurallar bulunmakta ve personel tarafından imzalanıp ilgili personel özlük dosyasında tutulmakta olduğu,
- Personelin İşe Alınması, Yer Değiştirmesi, Görevde Yükselmesi, Yeterlilik-Performans Değerlendirmesi ile Disiplin Hükümlerine Yönelik İnsan Kaynakları Politikası konusunda uygulamada yetersizliklerin mevcut olduğu,
- Hassas görevlere ilişkin yapılması gereken prosedürlerin yapılmadığı; Harcama birimince birim faaliyet raporu düzenlenmekte ve Harcama Yetkilisince güvence beyanı verilmekte olduğu,
- Vakıflar Genel Müdürlüğü merkez teşkilatı muhasebe yetkilisinin Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte belirtilen sertifikaya haiz olduğu görülmek ile birlikte 25 bölge müdürlüğü bünyesinde istihdam edilen muhasebe yetkililerinden sadece 3 tanesinin muhasebe yetkilisi sertifikasına sahip olduğu,
- İç denetim biriminin Vakıflar Genel Müdürüne bağlı ve iç denetim birim başkanlığı olarak faaliyetlerini yürütmekte olduğu,
- İdare bütçesinin ilk 6 aylık uygulama sonuçları ve ikinci 6 aya ilişkin beklenti ve hedeflerin kamuoyuna duyurulduğu,
- Kurumca iç kontrol standartlarına uyum eylem planının ilk kez 2011 yılında hazırlandığı, ancak detaylı olarak 2014 yılında TÜBİTAK Türk Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE) rehberliğinde mevcut durumun tespitine yönelik yapılan İç kontrol anket çalışması, uzman görüşmeleri ve söz konusu veriler doğrultusunda oluşturulan Kontrol Ortamı Analiz Raporu ile İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının revize edildiği ve bu tarihten itibaren de iki yılda bir sürekli olarak revize edilmekte olduğu,
- Genel Müdürlük bünyesinde uygulamaya geçirilen İç Kontrol Sisteminin, beklenen kalitede çalışmasının ve sürekliliğinin sağlanması açısından izlenmesi ve değerlendirilebilmesi amacıyla, merkez ve taşra teşkilatı tarafından cevaplandırılmış İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Formu kapsamında hazırlanan İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu ve sorumlu birimlerden alınan verilerle oluşturulan İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Gerçekleşme Raporu doğrultusunda revize edilen ve "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum

Eylem Planı Hazırlama Grubu" üyeleri ile "İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu" görüş ve değerlendirilmeleri ile son şekli oluşturulan Genel Müdürlüğe ait Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (2019-2020) onaylanmış ve 07.03.2019 tarihli ve 2019/10 sayılı Genelge ile tüm merkez ve taşra teşkilatına duyurulmuş olduğu,

Kontrol Ortamı ile ilgili olarak;

- İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planlarının Merkez Birimlerin katkıları ile hazırlandığı,

- Ön Mali Kontrol Sistemi, 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ve Vakıflar Genel Müdürlüğü Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesine uygun olarak yürütülmekte olduğu ve ön mali kontrol işlemleri kapsamında gerçekleştirilen işlere ait bilgi ve belgelerin fiziki olarak dosyasında muhafaza edilmekte olduğu,

- Görevler ayrılığı ilkesi gereğince harcama yetkilisi ile muhasebe yetkilisi görevi aynı kişide birleşemediğinden her bir görevin ilgili yetkililer tarafından ayrı ayrı yerine getirilmekte olduğu,

- Ön malî kontrol görevini yürüten personel, onay belgesi ve ekleri ile şartname ve sözleşme tasarılarının hazırlanması, malî karar ve işlemlerin belgelendirilmesi, mal ve hizmetlerin teslim alınması gibi malî karar ve işlemlerin hazırlanması ve uygulanması aşamalarında ve ihale komisyonu ile muayene ve kabul komisyonunda başkan ve üye olarak görevlendirilmediği,

- Bununla birlikte Genel Müdürlükçe ön mali kontrole tabi tutulması gereken taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından bazıları ile sözleşmeli personel sayı ve sözleşmelerinin ise tamamının ön mali kontrole tabi tutulmadığı,

Bilgi ve İletişim ile ilgili olarak;

- Bilgi İşlem Müdürlüğü kapsamında, Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemini kurduğu ve işletmeye başladığı, kurum bilgi sistemleri iş ve işlemlerini kapsayan dokümanlar, kayıtlar oluşturulduğu, Dokümanların kurumsal intranet (VİNPO) üzerinden BGYS Dokümanları başlığı altında elektronik olarak yayımlandığı ve e-posta yoluyla duyurusunun yapıldığı,

- İçeriği sebebiyle tüm personel ile paylaşılması gereken dokümanların kurum ortak ağında erişim yetkileri belirlenerek ilgilileri ile paylaşılmakta olduğu,

- Dokümanın cinsine göre belirlenen konumlarda ve dosyalarında gizlilik derecelerine, bütünlük ve erişilebilirlik kıstaslarına uygun olarak saklanmakta olduğu,

- Kurumda uygulanan yedekleme sistemi yapısı, yedeklerin test edilmesi ve test edilirken uyulması gereken esaslar Yedekleme Prosedüründe mevcut olduğu,
- Sistem yazılımlarının, uygulamaların ve veri tabanlarının otomatik olarak yedekleri alınmakta olduğu ve kurumsal yedeklerin bir kopyası Kurum Merkez yerleşkesinde bir diğeri uzak bir kurum yerleşkesinde (FKM) muhafaza edilmekte olduğu,

İzleme ile ilgili olarak;

- İç kontrol sisteminin kalitesini artırmak ve sürdürmek üzere yürütülen gözetim ve değerlendirme faaliyetleri kapsamında, iç kontrollerle ilgili izleme ve değerlendirme yapan İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun kurulduğu dolayısıyla yıllık değerlendirme raporları düzenlendiği,

anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanması noktasında geçerli mevzuat hükümleri çerçevesinde öngörülen zorunlulukların çoğunun yerine getirilmiş olmakla birlikte uygulama görülen aksaklıkların çözüme kavuşturulmasının kurumun iç kontrol sisteminin gelişmesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Vakıflar Genel Müdürlüğü 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İdare Tarafından Başka Kurumlara Tahsis Edilen veya Başka Kurumlarca İdareye Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

İdareye başka kurumlarca tahsis edilen taşınmazlar ile İdarenin mülkiyetinde olan taşınmazlardan diğer kurumlara tahsis edilenlerin ilgili hesaplar olan 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252-Binalar Hesabında kayıtlı olmadıkları ve dolayısıyla mali tablolarda yer almadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Hesap Grubuna İlişkin İşlemler” başlıklı 170’inci maddesinin 3 ve 4’ üncü bentlerinde;

“3) Kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlar, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanlar yardımcı hesaplar itibarıyla izlenir.

4) Taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtları kapatılır.” denilmektedir.

Yukarıda yer alan hüküm çerçevesinde, kamu idareleri tarafından başka kurumlara tahsis edilen taşınmazlar ile başka kurumların idareye tahsis ettiği taşınmazların ilgili kodlara kaydı yapılarak takibi sağlanmalıdır.

Yapılan incelemede, İdare tarafından tahsis edilen ya da tahsisli kullanılan birçok taşınmaz olmasına rağmen, gerekli muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür. Bu durum, kurum mali tablolarının güvenilir bilgi içermesini engellemektedir.

Bununla birlikte, Genel Müdürlükçe bulguda belirtilen hataların düzeltilmesini teminen bölge müdürlüklerinin talimatlandırıldığı anlaşılmaktadır

Tahsislere ilişkin işlemlerin Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Genel Bütçeye Aktarılacak İdari Para Cezalarının Emanetler Hesabında Takip Edilmesi

Vakıflar Bölge Müdürlüklerinden bazıları tarafından, tahsilinde genel bütçeye gelir kaydedilecek idari para cezalarının 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabında takip edilmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı" başlıklı 283'üncü maddesinde: "*Fonlar veya diğer kamu idareleri adına yapılan tahsilat hesabı, mevzuatları gereği bütçe dışı fonlar veya diğer kamu idareleri adına tahakkuklu veya tahakkuku tahsiline bağlı olarak yapılan tahsilatın izlenmesi için kullanılır.*" denilmektedir.

Mezkur Yönetmeliğin Hesabın işleyişinin açıklandığı 284'üncü maddesinde ise :

"(1) Fonlar veya diğer kamu idareleri adına yapılan tahsilat hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak

1)

2) Fonlar veya diğer kamu idareleri adına yapılan diğer tahsilatlar bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.

b) Borç

1) Fonlar veya diğer kamu idareleri adına yapılan tahsilat hesabında kayıtlı tutarlardan yapılan göndermeler bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı ya da 325-Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabına alacak kaydedilir."

denilmektedir.

Ayrıca, Özel Bütçeli İdareler Detaylı Hesap Planında, Genel Müdürlük için 362.02.01.98 Genel Bütçeye Aktarılacak İdari Para Cezaları hesap kodu tanımlanmıştır.

Yukarıda yer alan hükümler çerçevesinde, tahsilinde genel bütçeye gelir kaydedilecek idari para cezaları 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabında muhasebeleştirilmelidir.

Yapılan incelemede, bazı bölge müdürlüklerinin genel bütçeye aktarılacak idari para cezalarını 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabında kayıt altına almak yerine 333 Emanetler Hesabında takip ettiği görülmüştür.

Bölge Müdürlükleri tarafından tahsil edilip genel bütçeye aktarılacak bazı idari para cezaları 333 Emanetler Hesabında kayıt altına alınıp, Özel Bütçeli İdareler Detaylı Hesap Planında, Genel Müdürlük için tanımlanmış olan 362 Fonlar veya diğer kamu idareleri adına yapılan tahsilat hesabında kayıt altına alınmamış olmasından dolayı 333 Emanetler hesabı olması gerekenden fazla ve 362 Fonlar veya diğer kamu idareleri adına yapılan tahsilat hesabı ise olması gerekenden düşük tutarlarla mali tablolarda yer almaktadır.

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususun yerine getirilmesi ve bunlara ilişkin hataların düzeltilmesini teminen çalışmalara başlanıldığı da anlaşılmaktadır.

Genel bütçeye aktarılacak idari para cezaları bölge müdürlükleri tarafından tahsil edildiğinde 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabında kayıt altına alınması gerekmektedir.

BULGU 2: Maddi Olmayan Duran Varlık Alımlarından Bazılarının Haklar Hesabına Kaydedilmemesi ve Amortisman Ayrılmaması

Vakıflar Bölge Müdürlüklerinden bazıları tarafından maddi olmayan duran varlık alımlarının 260 Haklar Hesabına kaydedilmesi gerekirken 630/830 nolu Gider Hesaplarına kaydedildiği ve amortisman ayrılmadığı görülmüştür.

27.12.2014 tarihli ve 29218 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 194'üncü maddesinde "*Haklar hesabı, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır.*" denilmektedir.

Diğer yandan, ilgili varlıklar için ayrılacak amortisman oranları amortisman ve tükenme paylarına ilişkin açıklamaların yer aldığı 04.11.2015 tarihli ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de 47 sıra no'lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği ile belirlenmiş olup ilgili Tebliğ'in 6'ncı maddesinde; "*...(2) Ancak, maliyet bedeli, 28/12/2006 tarihli ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliğinin eki listede yer alan dayanıklı taşınırların her biri için 14.000 TL'yi, 13/9/2006 tarihli ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte yer alan taşınmazlar için 34.000 TL'yi aşmayan duran varlıklar ile tutarına bakılmaksızın Maddi Olmayan Duran Varlıklar ve Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranı % 100 olarak belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle maliyet bedeli*

bu tutarlara kadar olan duran varlıklar, hesaplara alındığı yılın sonunda tamamen amorti edilir...” denilerek, maddi olmayan duran varlıklar için amortisman oranı %100 olarak belirlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde yazılım, patent, lisans alımları 260 Haklar Hesabı'na alınarak muhasebeleştirilmeli ve yıl sonunda bu hesaptaki tutarın tamamına amortisman ayrılmalıdır.

Uygulamada, bazı Bölge Müdürlükleri tarafından programlara ilişkin yapılan harcamaların mezkûr Yönetmeliğe göre 260 Haklar Hesabına, amortismanlarında 268 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına kaydedilmesi gerekirken söz konusu haklara ilişkin harcamaların doğrudan 630/830 hesaplarıyla giderleştirildiği, bu nedenle 260 ve 268 nolu hesaplar itibariyle bilançoda, 630 nolu hesap itibariyle de faaliyet sonuçları tablosunda hataya neden olduğu anlaşılmıştır.

Bununla birlikte, Genel Müdürlükçe bulguda belirtilen hataların düzeltilmesini teminen bölge müdürlüklerinin talimatlandırıldığı ve çalışmaların sürdürüldüğü anlaşılmaktadır

Bölge Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen yazılım, patent, lisans alımlarının 260 Haklar Hesabı'na alınması ve yıl sonunda bu hesaptaki tutarın tamamına amortisman ayrılmak suretiyle giderleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Bazı Taşınırın Taşınır Kayıtlarının Bulunmaması

Vakıflar Genel Müdürlüğü ile bölge müdürlüklerinde mazbut ve mülhak vakıflara ait olup müzelerde sergilenmeyen bazı teberrükât eşyaları ile satın alma veya bağışlanma yoluyla edinilen bazı taşınırın taşınır kayıtlarının bulunmadığı görülmüştür.

5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun “Vakıf Kültür Varlıklarının Tespiti, Tescili ve Yaşatılması” başlıklı 28'inci maddesinde; *“Vakıflara ait yurt içi ve yurt dışındaki taşınır ve taşınmaz vakıf kültür varlıklarının tespiti, envanterinin çıkarılması, tescili, Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait olanların korunması, mülkiyeti el değiştirmiş vakıf kültür varlıkları ile koruma alanlarının kamulaştırılması, değerlendirilmesi, onarımı, restorasyonu ve gerektiğinde yeniden inşası Genel Müdürlükçe yürütülür.”* denilmekte,

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin *“Taşınırın kaydı”* başlıklı 12'nci maddesinde;

“Kamu idarelerince bütün taşınırın ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınması esastır. Taşınır kayıtları, harcama birimleri itibariyle yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulur. Her bir kaydın belgeye dayanması şarttır.

Bu çerçevede;

a) Önceki yıldan devren gelen taşınır ile içinde bulunulan yılda herhangi bir şekilde edinilen veya elden çıkarılan taşınır,

b) Taşınırlardaki kayıp, fire, yıpranma ve benzeri nedenlerle meydana gelen azalmalar,

c) Sayım sonucunda ortaya çıkan fazlalar,

miktar ve değer olarak kayıtlara alınarak takip edilir.” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri uyarınca herhangi bir şekilde idarece edinilen taşınırların taşınır kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü ve bazı bölge müdürlüklerinin teberrükât depolarında mazbut ve mülhak vakıflara ait aşağıda listesine yer verilen teberrükât eşyalarının taşınır kayıtları ile Genel Müdürlükçe edinilen bazı taşınırların taşınır kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Bu durum, söz konusu taşınırların takibini ve muhafazasını güç hale getirmektedir.

Tablo 5: Teberrükât Depolarında Mazbut ve Mülhak Vakıflara Ait Teberrükât Eşya Listesi

Eser Türü	Genel Müdürlük	Antalya Bölge Müdürlüğü	Kayseri Bölge Müdürlüğü	Konya Bölge Müdürlüğü	Kütahya Bölge Müdürlüğü
Yaygın Eserler	28.550	77	836	1105	337
Maden Eserler	Şamdanlar	20	-	-	53
Diğer Eser Türleri	-	71	-	-	63
Toplam	28.550	168	836	1105	453
Genel Toplam			31.112		

Taşınırların takibi ve muhafazası amacıyla teberrükât depolarında bulunan eşyalar ile taşınır kaydı bulunmayan taşınırların kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Mülkiyetinde Olan Bazı Taşınmazların Kiraya Verilmesinde Hatalı Uygulamaların Olması

Vakıflar Genel Müdürlüğü mülkiyetinde bulunan ve Bölge Müdürlüklerince kiralama işlemleri gerçekleştirilen bazı taşınmazların mevzuata aykırı olarak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun (51/g) maddesine göre pazarlık usulüyle kiraya verildiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun “Kapsam” başlıklı 1'inci maddesinde:

“ Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.”;

Aynı Kanun'un "İhalelerde Kapalı Teklif Usulünün Esas Olduğu" başlıklı 36'ncı maddesinde ise:

"Bu Kanununun 1'inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulü esastır."

denilmektedir.

Diğer taraftan; mezkur Kanun'un istisnai yöntem olarak düzenlediği "Pazarlık usulü ile yapılacak işler" başlıklı 51'inci maddesinin (g) bendinde ise;

"Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,..." denilmek suretiyle pazarlık usulüne hangi istisnai koşullarda başvurulabileceği belirlenmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde;

Kanun'un 36'ncı maddesinde yer alan Kapalı Teklif İhale Usulünün esas olduğu, diğer usullerin ise belirli şartlar dahilinde uygulanacak istisnai usuller mahiyetinde olduğu; 51/g maddesi kapsamında pazarlık usulünün uygulanabilmesi için ise iki şartın birlikte mevcudiyetinin gerekmekte olduğu:

1-Taşınmazın, Devletin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan olması.

2-Kullanışlarının özelliği, idareye yararlı olması veya ivediliği gereği kapalı ya da açık teklif yöntemlerinin kullanılamıyor olması.

Yukarıda sayılan şartların gerçekleşmesi elzem olmakla birlikte Vakıflar Genel Müdürlüğü uygulamasında ise; Genel Müdürlüğün 15.05.2017 tarih ve 2017/7 sayılı genelgesi ile özellikle 667 sayılı KHK ile mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne geçen taşınmazlar 2886 sayılı Kanun'un 51/g maddesine göre pazarlık usulü ile kiraya verilmektedir. Fakat 667 sayılı KHK'da mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne geçen ilgili taşınmazların mezkûr Kanun'un 51/g maddesine istinaden kiraya verilebileceği hüküm altına alınmamıştır. Bu sebepten Genel Müdürlüğün 2017/7 sayılı genelgesi ile ilgili taşınmazların 2886 sayılı Kanun'un 51/g maddesine istinaden kiraya verilmesi mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

2886 sayılı Kanun'un (51/g) maddesine göre pazarlık usulünün; Devlete ait taşınmazlar kavramının karşılığı olan genel bütçeli kuruluşlara ait taşınmazlar, yani tapuda Hazine adına

kayıtlı taşınmazlar ile yine Devletin hüküm ve tasarrufu altında olan ve özel kanunla belirlenen taşınmazlar dışında uygulanması mümkün değildir.

Yapılan incelemede, 192 adet taşınmazın (51/g) pazarlık usulü ile kiraya verildiği görülmüştür.

BULGU 5: İdarenin Uzun Süreli Kiralama İşlerinde Kontrol Eksikliklerinin Bulunması

Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği vakıflara ait taşınmazların restorasyon veya onarım karşılığı kiralama işlemleri ile yapım veya onarım karşılığı kiralama işlemlerinde mevzuat kapsamında ve işletme döneminde kontrol zafiyeti bulunduğu görülmüştür.

5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun "Kiralama" başlıklı 20'nci maddesinin ilk fıkrasıyla; onarım veya inşa karşılığı yapılacak kiralamalarda, Genel Müdürün onayı ile yirmi yıla, Meclis kararı ile kırk dokuz yıla kadar tespit edilecek süreler için kiralama yapılabileceği, hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanun'un "Muafiyet ve İstisnalar" başlıklı 77'nci maddesiyle ise vakıf kültür varlıklarının, restorasyon veya onarım karşılığı kiralama işlemlerinin, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tâbi olmayacağı ve bu harcama ve kiralamalara ilişkin usûl ve esasların yönetmelikle düzenleneceği ifade edilmiştir. Bu maddeye dayanılarak 10/09/2008 tarih 26993 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Vakıf Kültür Varlıklarının Restorasyon Veya Onarım Karşılığı Kiraya Verilmesi İşlemlerinin Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 36'ncı maddesi "Restorasyon veya Onarım Çalışmaları" bahsini düzenlemiş, aynı Yönetmelik'in "Yapı Denetimi" başlıklı 37'nci maddesi ise, vakıf kültür varlıklarının restorasyon veya onarım karşılığı kiralama işlerinin kontrollük hizmetlerinin Bölge Müdürlüğü bünyesindeki teknik ve uzman personel tarafından yürütülmesinin esas olduğunu ve gerek görülmesi halinde bu hizmetlerin, hizmet alımı suretiyle gerçekleştirilebileceğini hüküm altına almıştır.

Vakıf taşınmazlarının yapım veya onarım karşılığı kiralama yöntemi ile değerlendirilmesi ise 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında yerine getirilmektedir.

Vakıf Kültür Varlıklarının Restorasyon veya Onarım Karşılığı Kiralama Yöntemi ile Değerlendirilmesine İlişkin Tip İhale Şartnamesi ile Vakıf taşınmazlarının Yapım veya onarım karşılığı kiralama yöntemi ile değerlendirilmesine ilişkin tip ihale şartnamesinin "Sözleşmenin

Uygulanmasında İdarenin Yükümlülükleri” başlıklı 26’ncı maddesinde, İdarenin “İnşaatı ve işletmeye açıldıktan sonra kiralanana belirli periyotlarda denetlemekten” sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Vakıf Kültür Varlıklarının Restorasyon veya Onarım Karşılığı Kiralama Yöntemi ile Değerlendirilmesine İlişkin Tip İhale Şartnamesi ile Vakıf taşınmazlarının Yapım veya onarım karşılığı kiralama yöntemi ile değerlendirilmesine ilişkin tip ihale şartnamesinin 26’ncı maddesinden anlaşılacağı üzere, uzun süreli kiralama temel olarak iki dönemden oluşmaktadır ve bu dönemlerde işin belirli periyotlarla denetlenmesi İdarenin görevleri arasındadır. Bu aşamalardan ilki sözleşmenin imzalandığı tarihten geçici kabulün yapıldığı tarihe kadar olan inşaat dönemi, ikinci aşama ise, geçici kabulün yapıldığı tarihten sonra başlayan ve sözleşmenin bittiği tarihe kadar devam eden işletme dönemidir.

Yapılan denetimlerde, restorasyon veya onarım karşılığı kiralama işlemleri ile yapım veya onarım karşılığı kiralama yöntemlerinde işletme dönemine ait İdarenin kontrollük ve denetim zafiyetinin olduğu, fiziki denetimler sonucunda bazı işlerde Yüklenicilerin işletme dönemindeki bu kontrollük zafiyetinden faydalanarak İdareden izin almadan onaylı projelerde yer almayan imalatlar yaptığı ve sözleşmede yer almayan gelir getirici faaliyetlerde buldukları, bunun yanında şartname ve sözleşmede işletme dönemine ait kontrollüğün kimler tarafından, nasıl, hangi dönemlerde ve ne şekilde yapılacağına dair belirlenmiş bir yöntem ve organizasyon bulunmadığı görülmüştür.

İdarenin uzun süreli kiralama işlerinde inşaat sonrası döneme ait kontrollük faaliyetlerinin yerine getirilmesi, Vakıf Kültür Varlıklarının Restorasyon veya Onarım Karşılığı Kiraya Verilmesi İşlemlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ve bu Yönetmelik’e göre yapılan tip şartname ve sözleşme ile Vakıf taşınmazlarının yapım veya onarım karşılığı kiralama yöntemi ile değerlendirilmesine ilişkin tip idari şartname ve sözleşmelerde işletme dönemi kontrollüğüne ilişkin usul ve esasların belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Kurum Tarafından Yapılan Bazı Taşınmaz Kiralamalarında Bakanlık Uygun Görüşünün Alınmaması

Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 71’inci maddesine göre yapılan taşınmaz kiralamalarında Hazine ve Maliye Bakanlığı’ndan uygun görüşün alınmadığı tespit edilmiştir.

5737 sayılı Vakıflar Kanunu’nun “Kira Süresi” başlıklı 20’nci maddesinde;

“Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların kira süresi azami üç yıldır. Ancak bu süre Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın onayı ile on yıla kadar belirlenebilir. Ayrıca onarım veya inşaa karşılığı kiralamalarda; onarım ve inşaa bedeli göz önüne alınarak kira süresi Genel Müdürün onayı ile yirmi yıla, Meclis kararı ile kırk dokuz yıla kadar tespit edilebilir” denilmekte,

Vakıf Taşınmazlarının Kiraya Verilme Usul ve Esasları'nın “Kira Süresi” başlıklı 4'üncü maddesinde ise; *“Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait taşınmazlar ile Genel Müdürlüğün idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmazlar azami 3 yıl süreyle Genel Müdürlük adına Bölge Müdürlüklerince kiraya verilebilir. Ancak kira süresi 3 yılı aşan onarım veya inşaa karşılığı kiralamalardan kira süresi 20 yıla kadar olanlar Genel Müdür, kira süresi 49 yıla kadar olanlar Vakıflar Meclisi onayı alınmak suretiyle kiraya verilebilir.”* denilmekte,

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun “İhtiyaçların Kamu Kurumlarından Karşılanması” başlıklı 71'inci maddesinin 1'inci fıkrasında: *“... ihale işleri Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak kıymet takdiri suretiyle yapılır.”* denilmekte,

Devlet İhale Kanunu'nun “Kapsam” başlıklı 1'inci maddesinde: *“Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.”* denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere Vakıflar Genel Müdürlüğü yönetiminde bulunan taşınmazları kiraya verebilmektedir. Kendi özel mevzuatında düzenleyici hüküm bulunmadığı müddetçe kiralamalarda 2886 sayılı Devlet ihale Kanunu'nun 1'inci maddesinin kapsamı içerisinde bulunmasından dolayı kiralamalarla ilgili tüm ihale işlemlerini mezkur Kanuna göre yapmaktadır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun “İhtiyaçların Kamu Kurumlarından Karşılanması” başlıklı 71'inci maddesiyle; Kanun kapsamına giren idarelerin kendi aralarındaki ihale işlerinin, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak kıymet takdiri suretiyle yapılması, hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemede, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 71'inci maddesine istinaden yapılan taşınmaz kiralamalarında Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan uygun görüş alınmadığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun kapsamı içerisinde yer alan idarelere Kanun'un 71'inci maddesine istinaden yapılan taşınmaz kiralamalarında Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınması gerekmektedir.

BULGU 7: Kiraya Verilen veya Tahsis Edilen Taşınmazların Sigortalarının Yaptırılmaması

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yönetiminde olan taşınmazlardan kiraya verilen veya tahsis edilen bazı taşınmazların kullanıcıları tarafından sigortalarının yaptırılmamış olduğu görülmüştür.

5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun "Sigorta" başlıklı 24'üncü maddesinde; "*Kiraya verilen veya tahsis edilen Genel Müdürlük ve mazbut vakıf mallarının, yangın, hırsızlık ve doğal afetlere karşı, kullananları tarafından Genel Müdürlük adına sigortalanması zorunludur.*" denilmiştir.

İlgili mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün mülkiyetinde veya yönetiminde olan taşınmaz mallardan kiraya verilen veya tahsis edilenlerin kullanıcıları tarafından sigortalanması ve bunun ilgili bölge müdürlüğü tarafından takibinin yapılması gerekmektedir.

Evos (Entegre Vakıf Otomasyon Sistemi) üzerinden yapılan incelemede ise üçüncü kişilere tahsis edilen veya kiraya verilen bazı taşınmaz malların kullanıcıları tarafından sigortalarının yaptırılmamasına rağmen sigortası yapılmayan bu taşınmaz malların ilgili bölge müdürlükleri tarafından sigorta kayıtlarının takip edilmediği görülmüştür.

Kiraya verilen veya tahsis edilen taşınmaz malların kullanıcıları tarafından sigortalarının yaptırılması ve ilgili bölge müdürlükleri tarafından da taşınmazların sigortalarının yaptırılıp yaptırılmadığının takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Zamanında Ödenmeyen Taşınmaz Kiralarına Hatalı Gecikme Zammı Oranlarının Uygulanması

Mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne veya mazbut vakıflara ait taşınmaz kiralalarında, sözleşmelerinde belirtilen sürelerde ödenmeyen kira bedelleri için hatalı gecikme zammı oranlarının uygulandığı görülmüştür.

5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun "Muafiyet ve istisnalar" başlıklı 77'inci maddesinde; "*Genel Müdürlüğün ve mazbut vakıfların tahsil edilemeyen gelirleri, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre Genel Müdürlükçe tahsil edilir.*" hükmü yer almakta,

Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 10/01/2014 tarihinde yürürlüğe konulan Vakıf Taşınmazlarının Kiraya Verilme Usul ve Esasların “*Kiranın süresinde tahsil edilememesi*” başlıklı 18’inci maddesi ile 10/01/2014 tarihinde yürürlüğe konulan Vakıf Taşınmazların Tip Kira sözleşmesinin aynı başlıklı 14’üncü maddesinde ve Vakıf Taşınmazların Kiraya Verilme Tip Genel Şartnamesinin “*Kira Ödemelerine İlişkin Şartlar*” başlıklı 12’nci maddesinde; “*Kiracı, kiralamanın tesliminden sonra vadesi gelmiş kira bedelini veya yan giderleri ödemezse; idare kiracıya yazılı olarak on günlük, konut ve çatılı işyeri kiralarında ise otuz günlük bir süre vererek sözleşmeyi feshedeceğini bildirir. Bu süre, kiracıya yazılı bildirim yapıldığı tarihi izleyen günden itibaren başlar. İhtar süresi içinde ödenen kira bedellerine yasal gecikme zammı uygulanır.*”

Tahsil edilemeyen kira gelirleri ise 21/07/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun hükümlerince idarece tahsil edilir.

Genel Bütçeye dahil idarelerle, katma bütçeli idareler ve belediyelerin kira ödemelerinde bütçe uygulama talimatı verilinceye kadar geçen süre için gecikme zammı alınmayacaktır.” ifadeleri yer almakta, Söz Konusu Usul ve Esaslara ilgili dönemde uygulanacak gecikme zammı oranına ilişkin Cumhurbaşkanı Kararı/Kararları eklenmektedir.

Vakıf Taşınmazların Kiraya Verilme Tip Genel Şartnamesinin “*İhaleye Girebilme Şartları*” başlıklı 6’ncı maddesinde; “*İhaleye katılabilmek için isteklinin; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nda belirtilen nitelikleri haiz olması, iş bu şartnamenin devamındaki özel şartlarda ve Kanunda açıklanan biçimde teklifte bulunması şarttır.*”

...

Artırmaya katıla her istekli kiralanacak yeri görmüş, imzaladığı bu şartnamedeki şartları kira sözleşmesine konulmuş şartları okumuş ve kabul etmiş sayılır.” ifadesi yer almaktadır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51’inci maddesinin son fıkrasında; “*Cumhurbaşkanı, gecikme zammı oranlarını aylar itibarıyla topluca veya her ay için ayrı ayrı, yüzde onuna kadar indirmeye, gecikme zammı oranı ile gecikme zammı asgari tutarını iki katına kadar artırmaya, ayrıca gecikme zammı oranını aylar itibarıyla farklı olarak belirlemeye ve gecikme zammını bileşik faiz usulüyle aylık, üç aylık, altı aylık veya yıllık olarak hesaplatmaya yetkilidir.*” hükmü bulunmakta olup söz konusu hüküm uyarınca gecikme zammı oranları belirlenmektedir.

4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 144'üncü maddesinin (d) bendindeki (Mülga 5345 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin (e) bendindeki) “*Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasında kamu kurum ve kuruluşları arasında uygulama birliğini sağlamak.*” hükmü gereğince 6183 sayılı Kanunu uygulayan amme idareleri arasında uygulama birliğinin sağlanması ve tarafların tek kaynaktan bilgilenmelerinin temin edilmesi amacıyla Tahsilat Genel Tebliği (Seri: A, Sıra No: 1) yayımlanmıştır.

Tahsilat Genel Tebliğinin Dördüncü bölümünde “III. Gecikme Zammı” başlığı altında aylık ve günlük gecikme zammının hesaplanması aşağıdaki şekilde gösterilmiştir;

“d) *Aylık esasa göre gecikme zammının hesaplanması;*

Kanuni süresinde ödenmeyen amme alacaklarına ilişkin gecikme zammı tam aylar için, aylık esasa göre, aşağıdaki formüle göre hesaplanacaktır.

Aylık esasa göre gecikme zammı tutarı = Aylık gecikme zammı oranı x Ay sayısı x Gecikme zammı uygulanacak tutar

e) *Günlük esasa göre gecikme zammının hesaplanması;*

Ay kesirleri için gecikme zammı, 5035 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 02.01.2004 tarihinden itibaren günlük esasa göre hesaplanacaktır.

Günlük gecikme zammı oranının belirlenmesi: Günlük esasa göre gecikme zammı oranının belirlenmesinde aşağıdaki hususlara uyulacaktır.

- *1 ay 30 gün olarak dikkate alınacaktır.*
- *Günlük gecikme zammı oranı (Geçerli Aylık Oran/30) formülüyle bulunacaktır.*
- *Bulunan bu katsayının virgülden sonraki ilk 6 hanesi hesaplamalarda kullanılacaktır.*
- *Katsayının virgülden sonraki 7. veya devam eden hanelerinde bir sayı bulunması halinde 6. hane bir üst sayıya tamamlanacaktır.*
- *Katsayının virgülden sonraki 7. veya devam eden hanelerinde bir sayı yok ise altıncı hane değiştirilmeyecektir.”*

Yukarıda vakıf taşınmazlarının kiraya verilmesine ilişkin mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, taşınmaz kirasının sözleşmede belirtilen sürede tahsil edilmemesi sonucu 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre Genel Müdürlükçe tahsil edileceği, 6183 sayılı Kanuna göre gecikme zammı oranlarının Cumhurbaşkanı Kararıyla belirlendiği, gecikme zammının uygulanmasına ilişkin usul ve

esasların ise 1 nolu Tahsilat Genel Tebliğinde belirlendiği, kira bedellerine gecikilen döneme isabet eden gecikme zammı oranının Tahsilat Genel Tebliğinde belirtilen şekilde uygulanması gerektiği, anlaşılmaktadır. Bunun yanında ihaleye katılan her istekli tarafından kiranın idari şartnamede ve kira sözleşmesinde kiranın zamanında ödenmemesinde uygulanacak gecikme zammının da içinde bulunduğu şartları kabul ederek teklif ettikleri beyan edilmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğüne veya mazbut vakıflara ait taşınmaz kiralama ilişkisi kira tahakkuk ve tahsilat takip fişleri üzerinden yapılan incelemede, kiraların sözleşmelerinde belirtilen sürelerde tahsil edilmemesi sonucu Tahsilat Genel Tebliğinde belirtilen aylık ve günlük gecikme zammı hesaplaması kullanılarak yapılması gerekirken, aylık belirlenen gecikme zammı oranının 365'e bölünmesi ve gecikilen gün ile çarpılması sonucunda bulunan hatalı gecikme zammı oranlarının uygulandığı bundan dolayı aşağıdaki tabloda görüleceği üzere aylık uygulanması gereken gecikme zammı oranlarının altına düştüğü görülmektedir. Bu itibarla, Genel Müdürlükçe hatalı gecikme zammı oranlarının esas alınarak gecikme zamlarının hesaplanması sebebiyle Genel Müdürlüğün eksik tahsil edilen gecikme zamları kadar gelir kaybına uğradığı tespit edilmiştir.

Gecikme zammı oranlarının Tahsilat Genel Tebliğinde belirtilen şekilde hesaplanarak tahsil edilmesi gerekmektedir.

Tablo 6: 6183 Sayılı Kanun'a Göre Uygulanması Gereken ile Uygulanan Gecikme Zammı Oranları

Gecikme Zammı Uygulama Tarihleri	Uygulanması Gereken Gecikme Zammı Oranları (%)		Vakıflar Genel Müdürlüğünce Uygulanan Gecikme Zammı Oranları (%)	
	Aylık	Günlük	Günlük	Aylık
19/10/2010 Tarihinden İtibaren	1,40	0,046667	0,046027	1,38
05/09/2018 Tarihinden İtibaren	2	0,066667	0,065753	1,97
01/07/2019 Tarihinden İtibaren	2,50	0,083333	0,082192	2,47
02/10/2019 Tarihinden İtibaren	2	0,066667	0,065753	1,97
30/12/2019 Tarihinden İtibaren	1,60	0,053333	0,052603	1,58

BULGU 9: Zamanında Ödenmeyen Bazı Taşınmaz Kiralarında Hatalı Uygulamaların Olması

Mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne veya mazbut vakıflara ait taşınmaz kiralama ilişkisi sözleşmelerinde belirtilen sürelerde ödenmeyen bazı kira bedellerine, gecikme zammı uygulanmadığı, bazılarında ise gecikme zammı uygulanması gerekirken gecikme faizi uygulandığı görülmüştür.

5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun "Muafiyet ve istisnalar" başlıklı 77'inci maddesinde; "Genel Müdürlüğün ve mazbut vakıfların tahsil edilemeyen gelirleri, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre Genel Müdürlükçe tahsil edilir." hükmü yer almakta,

Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 10/01/2014 tarihinde yürürlüğe konulan Vakıf Taşınmazlarının Kiraya Verilme Usul ve Esasların "Kiranın süresinde tahsil edilememesi" başlıklı 18'inci maddesi ile 10/01/2014 tarihinde yürürlüğe konulan Vakıf Taşınmazların Tip Kira sözleşmesinin aynı başlıklı 14'üncü maddesinde ve Vakıf Taşınmazların Kiraya Verilme Tip Genel Şartnamesinin "Kira Ödemelerine İlişkin Şartlar" başlıklı 12'nci maddesinde; "Kiracı, kiralamanın tesliminden sonra vadesi gelmiş kira bedelini veya yan giderleri ödemezse; idare kiracıya yazılı olarak on günlük, konut ve çatılı işyeri kiralalarında ise otuz günlük bir süre vererek sözleşmeyi feshedeceğini bildirir. Bu süre, kiracıya yazılı bildirim yapıldığı tarihi izleyen günden itibaren başlar. İhtar süresi içinde ödenen kira bedellerine yasal gecikme zammı uygulanır.

Tahsil edilemeyen kira gelirleri ise 21/07/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun hükümlerince idarece tahsil edilir.

Genel Bütçeye dahil idarelerle, katma bütçeli idareler ve belediyelerin kira ödemelerinde bütçe uygulama talimatı verilinceye kadar geçen süre için gecikme zammı alınmayacaktır." ifadeleri yer almakta, Söz Konusu Usul ve Esaslara ilgili dönemde uygulanacak gecikme zammı oranına ilişkin Cumhurbaşkanı Kararı/Kararları eklenmektedir.

Vakıf Taşınmazların Kiraya Verilme Tip Genel Şartnamesinin "İhaleye Girebilme Şartları" başlıklı 6'ncı maddesinde; "İhaleye katılabilmek için isteklinin; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda belirtilen nitelikleri haiz olması, iş bu şartnamenin devamındaki özel şartlarda ve Kanunda açıklanan biçimde teklifte bulunması şarttır.

...

Artırmaya katıla her istekli kiralanacak yeri görmüş, imzaladığı bu şartnamedeki şartları kira sözleşmesine konulmuş şartları okumuş ve kabul etmiş sayılır." ifadesi yer almaktadır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51'inci maddesinin son fıkrasında; "Cumhurbaşkanı, gecikme zammı oranlarını aylar itibarıyla topluca veya her ay için ayrı ayrı, yüzde onuna kadar indirmeye, gecikme zammı oranı ile gecikme zammı asgari tutarını iki katına kadar artırmaya, ayrıca gecikme zammı oranını aylar itibarıyla farklı olarak

belirlemeye ve gecikme zammını bileşik faiz usulüyle aylık, üç aylık, altı aylık veya yıllık olarak hesaplatmaya yetkilidir.” hükmü bulunmakta olup söz konusu hüküm uyarınca gecikme zammı oranları belirlenmektedir.

3095 sayılı Kanuni Faiz Ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunun “Kanuni faiz” başlıklı 1’inci maddesinde; *“Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu’na göre faiz ödenmesi gereken hallerde, miktarı sözleşme ile tespit edilmemişse bu ödeme yıllık yüzde oniki oranı üzerinden yapılır.*

Cumhurbaşkanı, bu oranı aylık olarak belirlemeye, yüzde onuna kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmaya yetkilidir.” hükmü,

Mezkur Kanunun “Temerrüt faizi” başlıklı 2’nci maddesinde; *“Bir miktar paranın ödenmesinde temerrüde düşen borçlu, sözleşme ile aksi kararlaştırılmadıkça, geçmiş günler için 1 inci maddede belirlenen orana göre temerrüt faizi ödemeye mecburdur.*” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre gecikme faizinin sözleşmede kararlaştırılmaması durumunda uygulanacağı, sözleşmede kararlaştırılmış ise kararlaştırılan oranın uygulanması gerektiği anlaşılmaktadır. Mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne veya mazbut vakıflara ait taşınmaz kiralamalarına ilişkin sözleşmelerinde, kiranın sözleşmede belirtilen sürelerde ödenmemesi sonucu ödenmeyen sürelerle ilişkin gecikme zammı uygulanacağı belirtilmiştir. Yıllardır devam eden 2009 ve öncesi eski sözleşmelerde ise sözleşmede belirtilen sürelerde ödenmemesi sonucu ödenmeyen sürelerle ilişkin Kanuni faiz ve temerrüt faizine ilişkin mevzuatta belirtilen kanuni faiz oranında aylık gecikme zammı uygulanacağı belirtilmiştir.

Uygulamada, Vakıflar Genel Müdürlüğüne veya mazbut vakıflara ait taşınmaz kiralamalarında taşınmazlardan bazılarının (216 adet sözleşme) genel ve özel bütçeli idareler ile bunların taşra teşkilatlarına, il özel idareleri ile belediyelere, sosyal tesis, banka gibi tüzel kişiler ile kişilere kiralandığı ve kiralanan bu taşınmazların kira sözleşmelerinde belirtilen zamanda ödenmeyen kiralar için gecikme zammı uygulanmadığı,

Taşınmaz kiralamalarından 2020 yılı sonu itibariyle 1465 adet sözleşmeden bir kısmında (2008 ve 2009 yılı ve sonrasında yapılan sözleşmeler) kiranın sözleşmede belirtilen sürede tahsil edilmemesi sonucu 6183 sayılı Kanunun 51’inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranı uygulanması gerektiği halde ayrıntısı aşağıdaki tabloda görüleceği üzere 3095 sayılı Kanuna göre gecikme faizi oranında gecikme zammı uygulandığı,

Bazı taşınmaz kiralamalarındaki sözleşmelerin bir kısmında 2020 yılı itibariyle hala 3095 sayılı Kanuna göre gecikme faizi oranında gecikme zammı uygulanacağını belirttiği, sözleşmelerin yenilendiği ve devre konu olduğu tarihlerde de gecikme zammına ilişkin hususun güncellenmediği,

görülmüştür.

Tablo 7: Gecikme Faizi Oranları ile Gecikme Zammı Oranları Arasındaki Fark

Gecikme Faizi Oranları		Gecikme Zammı Oranları			Gecikme Faizi ile Gecikme Zammı Arasındaki Fark	
Yıllık	Aylık	Gecikme Zammı Uygulama Tarihleri	Yıllık Gecikme Zammı Oranı	Aylık Gecikme Zammı Oranı	Yıllık	Aylık
9,00%	0,75%	19/10/2010 Tarihinden İtibaren	16,80%	1,40%	7,80%	0,65%
9,00%	0,07%	05/09/2018 Tarihinden İtibaren	24,00%	2%	15,00%	1,93%
9,00%	0,08%	01/07/2019 Tarihinden İtibaren	30,00%	2,50%	21,00%	2,42%
9,00%	0,07%	02/10/2019 Tarihinden İtibaren	24,00%	2%	15,00%	1,93%
9,00%	0,05%	30/12/2019 Tarihinden İtibaren	19,20%	1,60%	10,20%	1,55%

Bakanlar Kurulu, 19.12.2005 tarih 2005 / 9831 sayılı karar ile kanuni faiz oranını 01.01.2006 tarihinden geçerli olmak üzere yıllık % 9 olarak belirlemiştir. Halen kanuni faiz oranı yıllık % 9'dur.

Süresinde ödenmeyen kiralar için (genel ve özel bütçeli idarelerin serbet bırakma döneminden önceki süreler dışında) gecikme zammı uygulanmayanlar için gecikme zammı uygulanması, sözleşmelerinde 6183 sayılı Kanununun 51'inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranı uygulanacağı belirtilenlere gecikilen dönem için gecikme zammı uygulanması, 3095 sayılı Kanuna göre gecikme faizi oranında gecikme zammı uygulanacağını belirtilen sözleşmelerin ise sözleşmelerin yenilendiği ve devre konu olduğu tarihlerde gecikme zammına ilişkin hususun güncellenerek 6183 sayılı Kanununun 51'inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranı uygulanacağını sözleşmelere konulması uygun olacaktır.

BULGU 10: Vakıf Taşınmazlarının Kira Artışında ve Tahsislerde Hatalı TÜFE Oranlarının Uygulanması

Genel Müdürlük veya mazbut vakıflara ait taşınmazların kira artış oranları ile tahsis bedellerinin artış oranlarının belirlenmesinde kira sözleşmesinin veya tahsis tarihinin başlangıç tarihinden önceki aya ait TÜFE oniki aylık ortalamalarının esas alınmaması sebebiyle kira tutarlarının ve tahsis bedellerinin olması gerekenden az veya fazla belirlendiği görülmüştür.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 344'üncü maddesinde Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında kira bedelinin belirlenmesinde; "Tarafların yenilenen kira dönemlerinde

uygulanacak kira bedeline ilişkin anlaşmaları, bir önceki kira yılında tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmemek koşuluyla geçerlidir. Bu kural, bir yıldan daha uzun süreli kira sözleşmelerinde de uygulanır.

Taraflarca bu konuda bir anlaşma yapılmamışsa, kira bedeli, bir önceki kira yılının tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmemek koşuluyla hâkim tarafından, kiralananın durumu göz önüne alınarak hakkaniyete göre belirlenir.” hükmü yer almaktadır.

Vakıflar Yönetmeliğinin “Tahsis işlemleri ve kullanım bedeli” başlıklı 62’nci maddesinde; *“Tahsis işlemleri aşağıdaki şekilde yapılır.*

a) Taşınmazın onarımı ve restorasyonu için bölge müdürlüğünce tahmini bir keşif bedeli tespit edilir veya ettirilir.

b) (Değişik:RG-30/6/2016-29758) Taşınmazın bulunduğu bölge, konum, kullanım amacı göz önünde bulundurulmak suretiyle bölge müdürlüklerince oluşturulacak komisyonca kullanım bedeli tespit edilir. Bedel tespitinde yapılacak onarım ve restorasyon giderleri göz önünde bulundurulur.

...” denilmekte,

Vakıf Taşınmazlarının tip kira sözleşmesinin “kira bedeli ve ödeme süresi” başlıklı 3’üncü maddesinde; *“İlk yıl kira bedeli TL olup, takip eden yıllar kira bedelleri ise, bir önceki yıl kira bedelinin Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE – on iki aylık ortalamalara göre değişim %) oranı, kiralananın durumu, emsal ve rayiç bedeli göz önüne alarak belirlenecek bedeldir.”* ifadesi yer almaktadır.

Vakıflar Genel müdürlüğünün 01.10.2019 tarihli “Kira ve Tahsis artışları” konulu 15 numaralı Genelgesinde;

“18 Ocak 2019 tarih 30659 Sayılı resmi Gazetede yayımlanan 7161 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 56. maddesi ile 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun kira bedelinin belirlenmesine ilişkin 344. Maddesi; "Tarafların yenilenen kira dönemlerinde uygulanacak kira bedeline ilişkin anlaşmaları, bir önceki kira yılında tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmemek koşuluyla geçerlidir. Bu kural, bir yıldan daha uzun süreli kira sözleşmelerinde de uygulanır.

Taraflarca bu konuda bir anlaşma yapılmamışsa, kira bedeli, bir önceki kira yılının tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmemek koşuluyla hâkim tarafından, kiralananın durumu göz önüne alınarak hakkaniyete göre belirlenir.

Taraflarca bu konuda bir anlaşma yapıp yapılmadığına bakılmaksızın, beş yıldan uzun süreli veya beş yıldan sonra yenilenen kira sözleşmelerinde ve bundan sonraki her beş yılın sonunda, yeni kira yılında uygulanacak kira bedeli, hâkim tarafından tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranı, kiralananın durumu ve emsal kira bedelleri göz önünde tutularak hakkaniyete uygun biçimde belirlenir. Her beş yıldan sonraki kira yılında bu biçimde belirlenen kira bedeli, önceki fıkralarda yer alan ilkelere göre değiştirilebilir.

Sözleşmede kira bedeli yabancı para olarak kararlaştırılmışsa 20/2/1930 tarihli ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak şartıyla, beş yıl geçmedikçe kira bedelinde değişiklik yapılamaz. Ancak, bu Kanunun, "Aşırı ifa güçlüğü" başlıklı 138 inci maddesi hükmü saklıdır. Beş yıl geçtikten sonra kira bedelinin belirlenmesinde, yabancı paranın değerindeki değişiklikler de göz önünde tutularak üçüncü fıkra hükmü uygulanır." şeklinde değiştirilmiştir.

Bu çerçevede mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmazlardan, uzun süreli kiralamalar da dahil olmak üzere yeni dönem kira ve tahsis bedeli artışlarının dönem sonu itibariyle 6098 sayılı Borçlar Kanunu'nun 344. Maddesi uyarınca Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan TÜFE (Tüketici fiyat endeksi) oniki aylık ortalamalara göre değişim oranı uyarınca yapılması,

Ayrıca mevcut tip sözleşme, tip şartname, usul ve esaslar ile protokol taslaklarında artışlara ilişkin maddelerde yer alan "ÜFE (Üretici fiyat endeksi) oniki aylık ortalamalara göre değişim oranı" hükmü yerine "TÜFE (Tüketici fiyat endeksi) oniki aylık ortalamalara göre değişim oranı" hükmünün eklenmesi gerektiği" belirtilmiştir.

Yukarıdaki bahsedilen mevzuat ve belgeler uyarınca uzun süreli kiralamalar da dahil olmak üzere yeni dönem kira ve tahsis bedeli artışlarının 6098 sayılı Borçlar Kanunu'nun 344. Maddesi uyarınca Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan TÜFE (Tüketici fiyat endeksi) oniki aylık ortalamalara göre değişim oranı uyarınca yapılması gerekmektedir. Örneğin kira sözleşmesi başlama tarihi mart ayında olan kiracının 2020 yılı mart ayı kira artışının 2020 yılı şubat ayında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan TÜFE oniki aylık ortalamalara göre değişim oranı esas alınarak yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Uygulamada, Genel Müdürlük ve mazbut vakıflara ait taşınmazların kira artışlarından bazılarında kira devri, rayiç bedel tespiti, mahkeme kararı ile belirlenen kiralamarlar dışındaki kiralamarlar için kira sözleşmesinin başlangıç tarihinin içinde bulunduğu aydan önceki aya ait TÜFE oniki aylık ortalamalara göre değişim oranının uygulanmadığı, hayrat taşınmazlarından kira tahsis bedeli belirlenenlerin de tahsis tarihinin içinde bulunduğu aydan bir önceki aya ait TÜFE oniki aylık ortalamalara göre değişim oranının esas alınmadığı, genelde ekim ayına ait TÜFE oniki aylık ortalamalara göre değişim oranının esas alındığı, söz konusu taşınmazların kira artışları ile tahsis bedellerindeki TÜFE oniki aylık ortalamalara göre değişim oranının esas alınmaması sonucu kira tutarlarının ve tahsis bedellerinin olması gerekenden az veya fazla olması sonucunu doğurduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8: Türkiye İstatistik Kurumunca Yayımlanan TÜFE Oniki Aylık Ortalamalara Göre Değişim Oranları (%)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2019	17,16	17,93	18,70	19,39	19,91	19,88	19,91	19,62	18,27	16,81	15,87	15,18
2020	14,52	13,94	13,33	12,66	12,10	11,88	11,51	11,27	11,47	11,74	12,04	12,28

Tablodan da görüleceği üzere Oniki aylık ortalamalara göre değişim (%) oranları farklılık gösterilmekte olup kira artışlarının bu değişim oranları dikkate alınmadan artırıldığı görülmüştür.

Genel Müdürlük veya mazbut vakıflara ait taşınmazları kira artış oranları ile tahsis bedellerinin artış oranlarının belirlenmesinde kira sözleşmesinin veya tahsis tarihinin başlangıç tarihinden önceki aya ait TÜFE oniki aylık ortalamalara göre değişim oranının esas alınması gerekmektedir.

BULGU 11: Bazı Taşınmazlarda İdareden İzin Alınmadan Ek Ticari Faaliyetler Yapılması Suretiyle Fonksiyon Değişikliğine Gidilmesine Rağmen Kiraların Güncellenmemesi

Otopark, benzinlik olarak kiraya verilen taşınmazlarda, bu fonksiyonlarına ek olarak oto yıkama, oto kuaför gibi ek ticari faaliyetlerin idarenin izni olmadan yapılarak fonksiyon değişikliğine gidildiği, bu duruma rağmen kira bedellerinin güncellenmediği görülmüştür.

Vakıf Taşınmazların Kiraya Verilme Tip Genel Şartnamesi 18. inci maddesinde;

“Kiracı; idarenin izni olmadan iş veya fonksiyon değişikliğine gidemez. İş veya fonksiyon değişikliği için ilgili kurum ve kuruluşlardan izin alma yükümlülüğü kiracıya aittir.

Kiracının iş veya fonksiyon değişikliği yapmasına, Bölge Müdürlüğünce yapılacak değerlendirme sonucu tespit edilecek yeni kira bedelinin kiracısı tarafından kabulü halinde izin verilebilir. Yeni kira bedeli; sözleşme konusu taşınmaza günün emsal ve rayiç bedelleri dikkate alınmak suretiyle mevcut kira bedelinden az olmamak üzere kıymet takdir edilerek tespit edilir.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre; kiracı kiraladığı taşınmaz üzerinde faaliyet gösterdiği iş ve fonksiyona göre hareket etmelidir. Eğer herhangi bir değişiklik yapacaksa, idareden izin alacak ve güncellenen kira bedelini kabul edecektir.

Yapılan incelemelerde ise; aşağıda sayılan taşınmazlar üzerinde ek bir ticari faaliyet sayılacak oto yıkama ve oto kuaför işlerinin izin alınmadan ve kira güncellemesi yapılmadan, sürdürüldüğü tespit edilmiştir.

Ek Ticari Faaliyet Yürüten Örnek taşınmazlar;

1- Ankara Bölge Müdürlüğü - Otopark- Bozkurt Mahallesi Çankırı Caddesi No:220 Altındağ/Ankara 17930 ada 2 parsel

2- İstanbul Bölge Müdürlüğü - Benzin İstasyonu- Selami Ali Mahallesi Cumhuriyet Caddesi Sokak Üsküdar/İstanbul 96 ada 41 parsel

3- Gaziantep Bölge Müdürlüğü - Otopark- Düğmeci Mahallesi Eski Postane Sokak Vakıf Otopark Şahinbey/Gaziantep 577 ada 135 parsel

Bu itibarla; otopark, benzinlik olarak kiralanen taşınmazlarda oto yıkama, oto kuaför vb. ek ticari faaliyetler yapılması suretiyle fonksiyon değişikliği yapıldığı durumlarda idareden izin alınması ve kiraların güncellenmesi gerekmektedir

BULGU 12: İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile Eski Eser Tescilli Vakıf Kültür Varlığının Projelerinin Hazırlanması ve Onarımının Yapılmasına İlişkin Protokol Hükümlerinin Takibinin Yapılmaması

İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile İstanbul Vakıflar 2. Bölge Müdürlüğü arasında 19.10.2017 tarihinde yapılan Eski Eser Tescilli Vakıf Kültür Varlığının Projelerinin Hazırlanması ve Onarımının Yapılmasına İlişkin Protokole göre; protokole ekli türbe, hazire ve kabrin röleve, restitüsyon, ve restorasyon projelerinin hazırlanması ve Koruma Kurulunca onaylanmasının ardından işin onaylı projeler ve kurul kararı doğrultusunda Belediye tarafından yaptırılması gerekirken, Belediyece herhangi bir faaliyette bulunulmadığı, Vakıflar Bölge

Müdürlüğünün de protokol hükümlerinin yerine getirilmesi için herhangi bir girişimde bulunmadığı tespit edilmiştir.

İlgili Protokolün 2'nci maddesinde; *“Protokole ekli türbe, hazire ve kabrin röleve, restitüsyon, ve restorasyon projelerinin hazırlanması ve Koruma Kurulunca onaylanmasının ardından işin onaylı projeler ve kurul kararı doğrultusunda Belediye tarafından yaptırılacağı”*;

9. uncu maddesinde; *“Tüm harcamaların Belediye tarafından yapılacağı”*;

11. inci maddesinde; *“İşin uygun yapılmaması halinde 10 gün süreli ihtarla rağmen aynı durumun devamı halinde protokolün iptal edileceği”*;

12.'nci maddesinde ise; *“Belediye geçerli bir sebep olmaksızın işin herhangi bir aşmasında işi yapmaktan vazgeçtiği takdirde Vakıflar Bölge Müdürlüğünün zararı oluşması halinde bedelin tazmin edileceği”* hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre; Belediye proje ve uygulama işlerini yapacak, bedellerini ödeyecektir. Aksi durumda 10 gün süreli ihtarın ardından protokol iptal edilecektir. Ayrıca Vakıflar Bölge Müdürlüğünün zararı karşılanacaktır.

Yapılan incelemelerde ise; protokole ekli işler kapsamında olmasına rağmen, bazı işlerin yapılmadığı, bu işlerin Bölge Müdürlüğü tarafından ihale kapsamında bedeli karşılığında yaptırıldığı, protokolün ise iptal edilmediği, Bölge Müdürlüğünün zararlarının karşılanmadığı ve zararın tazminine yönelik herhangi bir girişimde bulunulmadığı tespit edilmiştir.

Öncelikle İstanbul Büyükşehir Belediyesine ihtar çekilerek protokolün uygulanmasının sağlanması, protokolün uygulanamayacağına anlaşılması halinde protokolün iptal edilerek zararların tazmininin sağlanmasına yönelik girişimlerde bulunulması uygun olacaktır.

BULGU 13: Koruma Kurulu Kararına ve Devir Amacına Uygun Olmayan Şekilde Kira Sözleşmesi Yapılması

İstanbul 1. Bölge Müdürlüğünün İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından kendisine devredilen taşınmaz üzerinde 4 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu kararına aykırı olarak ve Büyükşehir Belediyesinden izin almadan devir amacına uygun olmayan şekilde kira sözleşmesi imzaladığı görülmüştür.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun “İzinsiz Müdahale ve Kullanma Yasağı” başlıklı 9'uncu maddesinde; *“Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararları çerçevesinde koruma bölge kurullarınca alınan kararlara aykırı olarak, korunması gerekli*

taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ve koruma alanları ile sit alanlarında inşâî ve fizikî müdahalede bulunulamaz, bunlar yeniden kullanıma açılmaz veya kullanımları değiştirilemez. Esaslı onarım, inşaat, tesisat, sondaj, kısmen veya tamamen yıkma, yakma, kazı veya benzeri işler inşâî ve fizikî müdahale sayılır” denilmektedir.

Adı geçen Kanun’un “Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları” başlıklı 6’ncı maddesine göre, 19’uncu yüzyıl sonuna kadar yapılmış taşınmazlar, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları arasındadır.

Aynı Kanun’un “Yetki ve Yöntem” başlıklı 10’uncu maddesinin dördüncü fıkrasına göre; *“Vakıflar Genel Müdürlüğünün idaresinde ve denetiminde bulunan mazbut vakıflar ile temsilen yönetilen mülhak vakıflara ait kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi, Koruma Kurulları kararı alındıktan sonra, Vakıflar Genel Müdürlüğünce yürütülür. Vakıflar Genel Müdürlüğünün denetiminde bulunan mülhak vakıflara ait taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi, Koruma Kurulları kararı alındıktan sonra, yöneticileri tarafından yürütülür”*

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu’nun “Bir İdareye Ait Taşınmaz Malın Diğer İdareye Devri” başlıklı 30’uncu maddesine göre, bu madde kapsamında devredilen taşınmazın devredilme amacının dışında kullanımı, devreden kurumun iznine bağlıdır.

Yukarıda yer alan mevzuat göz önüne alınarak dosya üzerinde yapılan incelemede; İstanbul 1. Bölge Müdürlüğünce, İstanbul ili Fatih (Eminönü) ilçesi, Sultanahmet mahallesi, Babı Hümayun ve Muvakkithane sokağında bulunan, 59 ada, 1 parsel sayılı, 1.610,00 metrekare sahalı Haseki Hamamının, Restore Et-İşlet-Devret yöntemiyle ihale edildiği ve 1. Grup tarihi eser olan taşınmazın, restorasyonunun yapılarak hizmete açılması ve asli fonksiyonuna uygun olarak kullanılması kaydıyla 15 yıl süreyle kiralanması için 03.04.2008 tarihinde Yüklenicisiyle sözleşme imzalandığı görülmüştür.

Restorasyon çalışmaları sırasında, İdarenin mülkiyetinde bulunan restorasyona konu hamamın yer aldığı 59 ada 1 parselin kuzey batı cephesinde belediye mülkiyetinde yer alan alanda ana beden duvar temeli, özgün drenaj kanalları ve havalandırma bacaları bulunmuştur.

Bulunan özgün yapıların bakım, onarım ve denetiminin yapılabilmesi için drenaj kanalı boyunca 6,5 metre genişliğinde alanın ana restorasyon işinin yapıldığı parsele dâhil edilmesi gerektiği İdare tarafından 4 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kuruluna yazı ile bildirilmiş olup, söz konusu Kurul tarafından bu husus uygun görülmüştür.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi kararı ile söz konusu alan, Kamulaştırma Kanunu'nun 30'uncu maddesi kapsamında Restore Et-İşlet-Devret kapsamında ihale edilen "Haseki Hamamı" işinin 2863 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesine göre korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları arasında olduğu, bahse konu edilen taşınmazın Büyükşehir Belediyesi tarafından korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olan Haseki Hamamı'nın bir parçası olarak görüldüğü için Kamulaştırma Kanunu'nun 30'uncu maddesi kapsamında İdareye devredilmiş ve tapuya tescili yapılmıştır.

Belediye tarafından devredilen parselin çay bahçesi ve tuvalet olarak kullanılması hususunda, ihale gerçekleştirilmeksizin Yüklenici ile kira sözleşmesi düzenlenmiştir.

Yüklenici tarafından, söz konusu parsel üzerinde kafe ve restoran yapılmasına yönelik fonksiyon projesi 4 Numaralı Koruma Kurulunca reddedilmiş ayrıca, Koruma Kurulu tarafından muhtelif tarihlerde, bahse konu taşınmazda ticari faaliyette bulunduğu, bu faaliyetlere son verilmesi gerektiği ve söz konusu hamamın çevre tanzim projesine uygun hale getirilmesi gerektiğine dair kararlar verildiği ancak İdarenin bu konuda gerekeni yapmadığı görülmüştür.

Büyükşehir Belediyesi değişik tarihlerdeki yazılarıyla İdareden, Yüklenici tarafından devir amacına uygun olmadan yapılan ticari faaliyetlerin sonlandırılmasını istemiştir.

Yapılan yerinde denetimlerde de yukarıda bahsedilen ticari faaliyetin devam ettiği tespit edilmiştir.

2863 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi gereği, kültür varlığı olan bu taşınmaz üzerinde Koruma Kurulu kararı olmadan herhangi bir değişiklik yapılması mümkün değildir ve aynı Kanun'un 10'uncu maddesi ile Genel Müdürlük idaresinde ve denetiminde bulunan mazbut vakıflar ile temsilen yönetilen mülhak vakıflara ait kültür varlığının korunması görevi Genel Müdürlüğe verilmiştir.

Bu nedenlerle, İdarenin kültür varlığı taşınmaz üzerinde ticari faaliyete izin vererek kira sözleşmesi imzalaması mevzuata aykırı olduğundan kira sözleşmesinin feshi gerekmektedir.

BULGU 14: Formula 1 Pisti İhalesinde Öngörülen Otel, Konaklama Evlerinin Yapılmaması, Herhangi Bir Müeyyide Uygulanmaması ve Geçici Kabulün 2006 Yılından Beri Yapılmaması

Vakıflar Genel Müdürlüğü İstanbul 2. Bölge Müdürlüğü tarafından 20.05.2003 tarihinde ihale edilen Tuzla İlçesi, Tepeören Köyü Karaaliler Çiftliği mevkiinde 9-10-11 pafta

1092-1093 parsel sayılı taşınmaz üzerinde yapılan Formula 1 pistinin sözleşmesinde öngörülen otel ve konaklama evlerinin yapılmadığı, buna rağmen yükleniciye herhangi bir müeyyide uygulanmadığı ve 2006 yılında yapılması gereken geçici kabulün halen yapılmadığı görülmüştür.

İlgili işe ait Vakıflar Meclisi Kararı 6'ncı maddesine göre; “5 km. yarış pisti, otopark, garaj, oteller, konaklama evleri, bakım atölyeleri ve yedek parça üniteleri yapımı” yüklenicinin sorumluluğundadır.

İlgili işe ait sözleşmenin 1'inci maddesinde;

“... ”

Parsellerin turizm alanına alınmasından sonra 1/25000, 1/5000 ve 1/ 1000 ölçekli imar planlarının düzenlenmesi ile yeni imar durumuna göre alınacak turizm imar durumu doğrultusunda 5 km. yarış pisti, otopark, garaj, oteller, konaklama evleri, bakım atölyeleri ve yedek parça üniteleri projelerinin düzenlenmesi”;

Aynı sözleşmenin 9'uncu maddesinde;

“İhale şartnamesi hükümlerine göre işin bitirilmesi lazım gelen günde müteahhit, şantiye elemanları ve kontrol heyeti, yapılan işleri müştereken mahallinde tetkik edecek ve inşaatın o günkü durumunu bir tutanakla tespit edecektir.

İş bitim tarihinde müteahhit tarafından inşaatın iskan müsaadesi alınmış olacaktır. Yine müteahhit bu süre içerisinde parsel üzerine yapılan bina veya binaların elektrik, su, doğalgaz vs. bağlantılarını yaptırmış, varsa asansör ve kalorifer tesisatı kullanma izinlerini almış olacaktır.

Aksi takdirde inşaat bitmiş sayılmayacaktır. İnşaatın bütününe ait projelerinin tamamının orijinalleri geçici kabul safhasında idareye teslim edilecektir.

Bu tespitte, inşaatın kullanılmaya mani nitelikte olmayan % 5 oranındaki kusur ve noksanlarının olduğu belirlenecek olur ise müteahhit, idareden geçici kabul heyetinin oluşturulmasını ve inşaatın geçici kabulünün yapılmasını talep edebilecektir.

Müteahhit inşaatın, ihale şartnamesinin 1. maddesinde belirtilen işlerin tamamlanıp, proje tasdikinin İdarece yapıldığı tarihten itibaren 30 ay süre içerisinde bitirecektir.”;

Yine aynı sözleşmenin 20. nci maddesinde;

“... ”

Müteahhit yer tesliminden itibaren 30 ay içerisinde istekli tarafından bu sözleşmenin eki olan 06/02/2003 tarih ve 93/108 sayılı İdare Meclisi kararında ve bu şartnamenin asgari istenenler bölümünde belirtilenler eksiksiz yerine getirecektir. Müteahhit bu süre içerisinde istenilen şekilde 1. ve 2. Maddede belirtilen şartları yerine getirmediği şartname feshedilecek teminat irat kaydedilecektir". hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre Yüklenici, işe ait projenin tamamlanıp tasdik edilmesinden ve/veya yer tesliminin yapılmasından itibaren 30 ay içerisinde otel ve konaklama evleri de dâhil olmak üzere işi bitirmekle mükellef bulunmaktadır. Aksi takdirde sözleşmesinin feshedilmesi ve kesin teminatının irat kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 24.07.2003 tarihinde yer tesliminin yapıldığı, 14.10.2003 tarihinde ise proje tasdikinin yapıldığı tespit edilmiştir. Projeler zamanında verilmiş olmasına rağmen, proje tasdik tarihi olan 14.10.2003 tarihinden 30 ay sonraki tarih olan 14.04.2006 tarihinde işin bitirilemediği tespit edilmiş diğer bir ifadeyle otel ve konaklama evleri yapılmamıştır. Bu süreç Rapor tarihi itibarıyla halen devam etmektedir. İş bitim tarihi üzerinden takriben 15 yıl geçmiş olmasına rağmen idare tarafından sözleşmede öngörülen müeyyideler uygulanmadığı gibi, eksik imalatların yapılmasına yönelik herhangi bir girişimde de bulunulmamıştır.

İlgili işin ihalesinde öngörülen otel, konaklama evlerinin yaptırılması, sözleşmede öngörülen müeyyidelerin uygulanması ve geçici kabulün bir an önce yapılması gerekmektedir.

BULGU 15: Yap-işlet-devret Modeliyle Yaptırılan Hastane İşinde Sözleşmeye Aykırı Ek İşletme Süresi Verilmesi

Vakıflar Meclisinin 23.06.2004 tarih ve 472/532 nolu kararına istinaden, 26.10.2004 tarihinde imzalanan sözleşme gereğince, Vakıflar Genel Müdürlüğü İstanbul 2. Bölge Müdürlüğü tarafından Kadıköy ilçesi, Osmaniye mahallesi, Necip Bey sokak, 154 pafta, 1345 ada, 87 parseldeki taşınmaz üzerinde yap işlet devret modeliyle hastane yapılmasına karar verilmiştir. İlgili işte, imar artışı sebebiyle sözleşmeye aykırı olarak, ek işletme süresi verildiği görülmüştür.

İlgili işe ait Sözleşmenin 14. üncü maddesinde; *“İhale konusu taşınmaz üzerine, yapılan anlaşma ve inşaat projesi dışında ayrıca kat ve depo ve daire ilave edilmesi veya başkaca ilaveler yapılması halinde mahalli Belediye tarafından uygun bulunduğu takdirde, bu kat veya katlar veya diğer ilave bölümler başkaca ilavelerde İdaremiz uygun bulması halinde*

Müteahhitçe hiçbir itiraz edilmeksizin yerine getirecektir. Bu ilavelerden dolayı Müteahhit herhangi bir hak talep etmeyecektir.

Ancak ilave kazanılan bu yerlerde taahhüt kapsamı içerisinde olup, müteahhidin sözleşme hükümleri doğrultusunda tasarrufu altındadır.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre; ilgili taşınmaz üzerinde yapılacak hastane binasında herhangi bir şekilde oluşacak kapalı alan artışı halinde, müteahhit bu imalatları yapacak ve herhangi bir hak talep etmeyecektir. Bununla beraber, müteahhit yüklendiği bu külfet karşısında da ek kapalı alanları sözleşme hükümleri doğrultusunda kullanacak, dolayısıyla ek ticari gelir elde etmiş olacaktır.

Yapılan incelemelerde ise; işin sözleşmesinin 26.10.2004 tarihinde yapıldığı, yer tesliminin ise taşınmaz üzerindeki işgalciler nedeniyle ancak 14.04.2018 tarihinde yapılabildiği, 2011 tarihindeki imar değişikliği nedeniyle de, sözleşmede öngörülen metrekarenin 2,5 katı metrekare artışı olduğu görülmüştür. Bu imar değişikliği gerekçe gösterilerek 2011 tarihindeki Vakıflar Meclisi kararıyla müteahhide ek işletme süresi verilmiştir. Sözleşmenin ilk halinde yapım dahil 17 yıl olarak öngörülen sözleşme süresine ek olarak, müteahhide 16 yıl ek işletme süresi verilmiştir. Bu hususun yukarıda bahsedilen sözleşme hükmüne aykırı olduğu açıktır. Zira herhangi bir metrekare artışına itiraz edilemeyeceği, müteahhidin de imzası bulunan sözleşmede açık bir şekilde ifade edilmektedir. Kaldı ki, müteahhit artan kapalı alanı ticari faaliyette kullanarak, katlandığı ek külfetin hakkını da almış olacaktır.

Bu itibarla; ilgili sözleşmenin açık hükmüne rağmen ek işletme süresinin verilmesinin uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

Verilen ek işletme süresine ilişkin hususun hukuki yollara başvuru olarak düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 16: Genel Müdürlük Tarafından Verilen Burslarla İlgili Olarak Belirlenmiş Usul ve Esaslara Aykırı Uygulamaların Bulunması

Vakıflar Genel Müdürlüğünce, vakfiyelerde yer alan hayır şartlarının yerine getirilmesi amacıyla, ailelerinin maddi durumu yeterli olmayan, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okullarda örgün eğitim gören öğrencilere yapılan eğitim yardımında öğrencilerin ve aile bireylerinin başvuru formunda beyan ettiği bazı bilgilerin kontrollerin yapılmaması sebebiyle bazı öğrencilerin haksız yere eğitim yardımına hak kazandığı görülmüştür.

Vakıflar Yönetmeliği'nin

“Eğitim yardımı” başlıklı 82’nci maddesinde; *“Vakfiyelerde yer alan hayır şartlarının yerine getirilmesi amacıyla, ailelerinin maddi durumu yeterli olmayan, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okullarda örgün eğitim gören öğrencilere eğitim yardımı yapılabilir.*

... ”;

“Başvuru” başlıklı 83’üncü maddesinde;

“Başvurular EK-15’te yer alan formun doldurulması suretiyle yapılır.

... Genel Müdürlük tarafından belirlenen başvuru tarihleri arasında başvuru beyanı değiştirilebilir. Başvuru süresi sonunda başvuru beyanında değişiklik yapılamaz.” denilmekte,

“İstenen belgeler” başlıklı 84’üncü maddesinde;

“Eğitim yardımından faydalanmak isteyen öğrencilerden, başvuru sırasında herhangi bir belge istenmez; ancak gerekmesi halinde başvuru değerlendirme işlemleri sırasında başvuru beyanını kanıtlayıcı belge talebinde bulunulabilir. Talep edilen belgeyi zamanında göndermeyen öğrencinin başvurusu iptal edilir. ...”

“Başvuruların değerlendirilmesi” başlıklı 85’inci maddesinde;

“Eğitim yardımı başvurusunda bulunan öğrencilerin başvuruları EK-16’da yer alan değerlendirme cetveline göre puanlanır ve her başvuru ili için ayrı ayrı sıralanır.

Birinci fıkrada oluşan sıralamada; başvuru puanı eşit olan öğrencilerden sınıfı küçük olan öğrenciler, yine eşitlik olması halinde yaşı küçük olan öğrenciler, yine eşitlik olması halinde okuyan kardeş sayısı fazla olan öğrenciler, yine eşitlik olması halinde ise başvuru zamanı önce olan öğrenciler sıralamada önde yer alır.

Burs başvurusunda bulunan öğrenci, başvuru süreleri içerisinde başvuru beyanını değiştirmiş ise puanı eşit olan başvuruların sıralanmasında dikkate alınan başvuru zamanı başvurusunu en son değiştirdiği zaman olarak alınır.

Başvuru değerlendirmeleri illerdeki açık kadrolar nispetinde birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen sıralamaya göre yapılır.

Başvuru değerlendirme işlemi sonrasında her ile ait açık kadro sayısı kadar asıl ve yedek öğrenci listeleri oluşturulur. Asıl listede boşalma olduğu takdirde yedek listedeki sıraya göre eğitim yardımı verilir. Asıl ve yedek listeler, içinde bulunulan eğitim yılı için geçerlidir.

Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri; eğitim yardımı başvurularını değerlendirirken başvuru sahibi öğrencilerin ve aile bireylerinin beyan ettiği bilgilerin doğruluğunu kontrol eder, söz konusu kontrollerde başvuru yapan öğrenci ve aile bireylerinin kişisel verilerini 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında işleyebilir ve gerçeğe aykırı bir durum tespit edilmesi halinde eğitim yardımı başvurusunu iptal eder.”

denilmektedir.

Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-16’da yer alan Öğrenci Başvuru Değerlendirme Cetveline göre puanlama yapılmakta olup puanlamada öğrencinin ikamet durumu, ana ve babanın çalışma durumu, öğrencinin dışında okuyan kardeş sayısı, öğrencinin başarı durumu, öğrencinin dışında aile fert sayısı, ailenin aylık geliri, anne/baba yaşam ve birliktelik durumuna ilişkin puanlama yapılmaktadır. Puanlama 100 puan üzerinden değerlendirilmekte ve baba ya da anne şehit olması durumunda 40 puan verilmektedir. Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri; eğitim yardımı başvurularını değerlendirirken başvuru sahibi öğrencilerin ve aile bireylerinin beyan ettiği bilgilerin doğruluğunu kontrol etmekle mükelleflerdir.

Vakıflar genel müdürlüğünce vakfiyelerde yer alan hayır şartlarının yerine getirilmesi amacıyla, ailelerinin maddi durumu yeterli olmayan, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okullarda örgün eğitim gören öğrencilere yapılan eğitim yardımında öğrencilerin ve aile bireylerinin başvuru formunda beyan ettiği bilgilerden şehit çocuğu olduğuna ilişkin beyanın kontrol edilmediği ve şehit çocuğu olmamasına rağmen toplam 177 öğrencinin haksız yere eğitim yardımı aldığı tespit edilmiştir.

Eğitim yardımı verilmesinde öğrenci ve aile bireylerinin başvuru formunda beyan ettiği bilgilerin teyit edilmesi, gerçeğe aykırı beyanda bulunarak eğitim yardımı alan öğrencilerin eğitim yardımının kesilmesi, burslarla ilgili belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak hareket edilmesi gerekmektedir.

BULGU 17: Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesinin Vakıflar Meclisince Belirlenen Yükümlülüklerinin Takibinin Yapılmaması

Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesinin kuruluşunda Vakıflar Meclisince belirlenen Üniversite Tıp Fakültesinin sağlık hizmetinin %20’sinin ücretsiz olarak fakir ve ihtiyaç sahibi kişilere verilmesine ilişkin şartın sağlanmadığı ve Genel Müdürlükçe yükümlülüğün takibinin yapılmadığı görülmüştür.

Vakıflar Meclisi 25/08/2009 tarihli ve 405 numaralı kararıyla Bezm-i Alem Vakıf üniversitesinin kuruluşu ile ilgili gerekli taahhütlerde bulunmak, işlemleri yerine getirmek ve Yükseköğretim Kuruluna sunmak üzere Genel Müdürlüğe yetki vermiştir. Yetkiye istinaden Genel Müdürlükçe yürütülen işlemler sonunda, 5981 sayılı Kanun ile 2809 sayılı Kanun'a eklenen 124'üncü madde ile Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi kurulmuş ve üniversitenin 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olacağı hüküm altına alınmıştır.

Vakıflar Meclisinin üniversitenin kuruluşuna ilişkin 405 numaralı kararında Vakıf Üniversitesinin Bezm-i Alem Valide Sultan Vakfının vakfiyesindeki “gureba” şartının yerine getirilmesi amacıyla kurulacak üniversiteye bağlı sağlık kuruluşları tarafından verilecek sağlık hizmetinin %20'sinin ücretsiz olarak fakir ve ihtiyaç sahibi kişilere verilmesinin sağlanmasına karar verilmiştir.

4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 710'uncu maddesinde Genel Müdürlüğün hizmet birimleri arasında yer alan Sağlık Hizmetleri Daire Başkanlığının görevleri arasında “Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinin vakfiye şartlarına uygun, eğitim hastanesi olarak etkin ve verimli çalışmasını sağlamak” görevi bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümleri ile Vakıf Meclisi Kararına göre, Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesinin sağlık kuruluşlarının Bezm-i Alem Valide Sultan Vakfının vakfiyesindeki “gureba” şartının yerine getirilmesi amacıyla verilecek sağlık hizmetinin %20'sinin ücretsiz olarak fakir ve ihtiyaç sahibi kişilere verilmesinin sağlanmasının ve kontrolünün Genel Müdürlük hizmet birimleri arasında yer alan Sağlık Hizmetleri Daire Başkanlığı tarafından yapılması gerekmektedir.

Uygulamada Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinin detayları aşağıdaki tabloda görüleceği üzere, 01.01.2020-31.12.2020 tarihleri arasında muayene edilen fakir hasta sayısı, fakir hasta poliklinik muayene sayısı ile fakir hasta sağlık hizmetleri bedelleri sırasıyla hastanenin Hastane Muayene (Kişi) Sayısı, Hastane Poliklinik Muayene adedi, Hastane Sağlık Hizmetleri Toplam Bedellerine oranlandığında Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesinin Bezm-i Alem Valide Sultan Vakfının vakfiyesindeki “gureba” şartının yerine getirilmesi amacıyla Üniversitesinin Tıp Fakültesi Hastanesince verilen sağlık hizmetinin %20'sinin ücretsiz olarak fakir ve ihtiyaç sahibi kişilere verilmesi şartının sağlanmadığı ve

Genel Müdürlükçe Üniversitenin bu yükümlülüğünün yerine getirilmesine ilişkin kontrolünün yapılmadığı görülmüştür.

Tablo 9: Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi Hasta Sayıları

Hastane Muayene (Kişi) Sayısı (a)	Fakir Hasta Sayısı (b)	Oranlar b/a (%)
538.775	404	0,00075
Hastane Poliklinik Muayene adedi (c)	Fakir Hasta Poliklinik Muayene Adedi (d)	Oran d/c (%)
746.637	1.528	0,00205
Hastane Sağlık Hizmetleri Toplam Bedeli (e) (TL)	Fakir Hasta Sağlık Hizmetleri Bedeli (f) (TL)	Oran f/e (%)
378.217.262,00	5.305.272,00	0,014027

Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesinin Vakıflar Meclisince belirlenen yükümlülüklerinin Genel Müdürlükçe yerine getirmesinin sağlanması ve takibinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 18: Vergi Muafiyeti Şartlarını Kaybetmiş Vakıflara İlişkin Bilgilerin Paylaşılmaması

Vergi muafiyeti tanınan vakıfların Vakıf Bilgi Yönetim Sistemi üzerinden verdikleri beyannamelerinde bazı vakıfların elde ettikleri brüt gelirlerin en az üçte ikisinin sağlık, sosyal yardım, eğitim, bilimsel araştırma ve geliştirme, kültür ve çevre koruma ile ağaçlandırma faaliyetlerinden oluşan amaçlara harcanmadığı, söz konusu muafiyet şartlarını taşımadığı görülen vakıflara ilişkin bilgilerin Hazine ve Maliye Bakanlığı ile paylaşılmaması sonucu vergi muafiyetinin devam ettiği görülmüştür.

4962 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Kanun'un 20'nci maddesinde; "Gelirlerinin en az üçte ikisini nev'i itibarıyla genel, katma ve özel bütçeli idarelerin bütçeleri içinde yer alan bir hizmetin veya hizmetlerin yerine getirilmesini amaç edinmek üzere kurulan vakıflara, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınabilir.

Bunların vergi muafiyetinden yararlanması ve muafiyetlerinin kaybedilmesine ilişkin şartlar, usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Olağan denetimler sırasında veya yaptırılacak özel denetimler sonucunda vergi muafiyeti tanınmasına ilişkin şartları kaybettikleri tespit edilen vakıfların vergi muafiyetleri, birinci fıkrada öngörülen yöntemle kaldırılabilir." hükmü yer almakta,

Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında 1 sıra No.lu Genel Tebliğ'de vakıflara vergi muafiyeti tanınmasının şartları, faaliyet konusu, faaliyet süresi, defter tutma, mal varlığı ve yıllık gelir, gelirin harcanma şekli ve ilgili kuruluşların görüşünün alınması hususları düzenlenmiştir.

Anılan Tebliğin "1.5. Gelirin Harcanma Şekli" başlıklı maddesinde; "*Vakıf resmi senedinde, 4962 sayılı Kanununun 20 nci maddesi hükmüne uygun olarak yıl içinde elde edilen brüt gelirlerin en az üçte ikisinin sağlık, sosyal yardım, eğitim, bilimsel araştırma ve geliştirme, kültür ve çevre koruma ile ağaçlandırma faaliyetlerinden oluşan amaçlara harcanacağı yazılı olması ve son bir yılda (2 seri no.lu Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Genel Tebliğin 2. maddesiyle eklenen ibare)veya son iki yılın ortalaması bazında bu koşulu fiilen yerine getirmiş olması ve vergi muafiyetinin devamı süresince de bu şarta uyulması gerekir. Vakfın amaçlarına ayrılması ve harcanması gereken miktarlar hiçbir şekilde başka bir amaçla kullanılamaz. Ancak, yönetim ve idame giderleri ile ihtiyata ve vakıf malvarlığını artırıcı yatırımlara ayrılan miktarların, tamamının veya bir kısmının vakfın amaçlarına yönelik hizmetlere harcanması mümkündür. (2 seri no.lu Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Genel Tebliğin 2. maddesiyle eklenen ifade)2547 sayılı Kanununun 56 ncı maddesi kapsamında kurulan vakıfların ise yıllık brüt gelirlerinin en az dörtte üçünün, üniversitede sunulan eğitim kalitesinin yükseltilmesine matuf yapılacak fiziki ve teknik yatırımlar ile üniversitede görevli eğitim görevlilerine harcanması gerekmektedir. Zikredilen alanların haricinde yapılacak harcamalar ile eğitim görevlisi olmayan personele yapılan ödemeler amaca yönelik harcama sayılmaz. Harcama şartının yerine getirilmesinde dikkate alınacak yıllık brüt gelir, vakfa yapılan bağışlar ile vakfın iktisadi işletmesinden elde edilen gelirler de dahil vakfın tüm gelirlerini ifade etmektedir.*" denilmekte,

Tebliğin "4. Vergi muafiyetinin kaldırılması" maddesinde; "*Bakanlar Kurulu Kararı ile vergi muafiyeti tanınan vakıfların, Bakanlıkta oluşan dosyalarının incelenmesi veya olağan denetimler ya da yaptırılacak özel denetimler sonucunda;*

- *Yasal yükümlülüklere uymadıklarının,*
- *Resmi senetlerinde yazılı sağlık, sosyal yardım, eğitim, bilimsel araştırma ve geliştirme, kültür ve çevre koruma ile ağaçlandırmaya yönelik amaçları dışında faaliyette bulduklarının,*
- *Son yıllardaki faaliyetleri dikkate alındığında resmi senette yazılı amaçlarını gerçekleştirmelerinin mümkün olmadığı,*

- Genel Tebliğ ile belirlenen yükümlülükleri yerine getirmediüklerinin,

tespiti halinde, tespit edilen hususlar hakkında ilgili vakıftan açıklama istenir. Vakıf yönetimince Bakanlıkça verilen süre içinde açıklama yapılmaz veya yapılan açıklamalar yeterli görülmezse veya açıklamalar yeterli görülmekle beraber vakıf Bakanlıkça yapılan uyarıya rağmen benzeri ihlalleri tekrarlırsa, Maliye Bakanlığınca Vakıflar Genel Müdürlüğünün de görüşü alınarak Bakanlar Kurulundan vakfın vergi muafiyetinin kaldırılması istenir.” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere vakıfların vergi muafiyetinden yararlanabilmesi için, brüt gelirlerin en az üçte ikisinin sağlık, sosyal yardım, eğitim, bilimsel araştırma ve geliştirme, kültür ve çevre koruma ile ağaçlandırma faaliyetlerinden oluşan amaçlara harcanması gerektiği, vergi muafiyetinin devam edip etmediğinin tespitinin Hazine ve Maliye Bakanlığınca yapılacağı ve bu kapsamda Vakıflar Genel Müdürlüğünün de görüşü alındıktan sonra Hazine ve Maliye Bakanlığınca Cumhurbaşkanından (Bakanlar Kurulundan) vergi muafiyetinin kaldırılmasının isteneceği belirtilmiştir.

Yeni vakıflar tarafından elektronik ortamda gönderilen beyannameler Vakıflar Genel Müdürlüğü Vakıf Hizmetleri Daire Başkanlığınca kullanılan Vakıf Bilgi Yönetim Sistemi üzerinden görülmekte, vergi muafiyeti tanınan vakıfların vergi muafiyeti için gereken brüt gelirlerinin üçte ikisinin sağlık, sosyal yardım, eğitim, bilimsel araştırma ve geliştirme, kültür ve çevre koruma ile ağaçlandırma faaliyetlerinden oluşan amaçlara harcanıp harcanmadığı, görülebilmektedir.

Vergi muafiyeti tanınan vakıfların Vakıf Bilgi Yönetim Sistemi üzerinden verdikleri 2019 yılına ait EK-2 beyannamelerinde (2020 yılı içerisinde İdareye sunulmaktadır) ve 2018 yılına ait EK-2 beyannamelerinde (2019 yılı içerisinde İdareye sunulmaktadır) bazı vakıfların brüt gelirlerinin 2/3'ü ile yine aynı beyannamelerde yer alan gider toplamı başlığı altındaki amaca yönelik giderler toplamı (sağlık, sosyal hizmetler, hayır işleri ve gönüllü faaliyetler, eğitim ve araştırma, kültür sanat ve spor, ekonomik ve sosyal kalkınma, hukuk insan hakları ve politika, çevre doğa ve hayvanları koruma, uluslararası faaliyetler alt gider kalemlerinden oluşan) karşılaştırılmış ve amaca yönelik giderlerin mevzuatta istenen düzeyde olmadığı, söz konusu muafiyet şartlarını taşımadığı görülen vakıflara ilişkin bilgilerin Hazine ve Maliye Bakanlığı ile paylaşılmaması sonucu vergi muafiyetinin devam ettiği görülmüştür.

Bu itibarla Vakıflar Genel Müdürlüğünce, Cumhurbaşkanlığı Kararı (Bakanlar Kurulu Kararı) ile vergi muafiyeti tanınan vakıfların muafiyet için gerekli olan brüt gelirlerinin en az

üçte ikisinin sağlık, sosyal yardım, eğitim, bilimsel araştırma ve geliştirme, kültür ve çevre koruma ile ağaçlandırma faaliyetlerinden oluşan amaçlara harcanmayanlara ilişkin bilgilerin beyanname verme dönemleri itibariyle Hazine ve Maliye Bakanlığı ile paylaşılmasının 4962 sayılı Kanununun 20'nci maddesi ile buna bağlı olarak çıkartılan Tebliğin amacına uygun olacaktır.

BULGU 19: Kiraya Verilen Taşınmazların Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

İdare tarafından gerçekleştirilen taşınmaz kiralamalarının nazım hesaplarda kayıt altına alınmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "990-Kiraya Verilen veya İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı" başlıklı 533/B maddesinde; kiraya verilen, irtifak hakkı tesis edilen maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri hesabının, kamu idarelerine ait maddi duran varlıklardan kiraya verilen veya üzerinde irtifak hakkı tesis edilenlerin sözleşme sonuna kadar kayıtlı değerleri üzerinden izlenmesi için kullanılacağı; 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı başlıklı 553/Ç maddesinde de, maddi duran varlıkların kira ve irtifak hakkı gelirleri hesabının, kamu idarelerine ait maddi duran varlıklardan kiraya verilen veya üzerinde irtifak hakkı tesis edilenlere ilişkin olarak sözleşmelerinde yer alan kira ve irtifak hakkı gelirlerinin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün "Taşınmazlara ilişkin İşlemler" konulu 26.11.2014 tarihli ve 90192509-210.05.02-13278 sayılı Genel Yazısıyla "990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı" ihdas edilmiştir. Buna göre; kiraya verilen taşınmazlar kayıtlı değerleri üzerinden 990 kodlu hesabın ilgili yardımcı hesabına borç, 999 kodlu hesaba alacak; diğer taraftan toplam kira gelirleri (peşin tahsil edilenler hariç) tahsil edileceği yıllara göre 993 kodlu hesabın bölümlenmiş yardımcı hesaplarına borç, 999 kodlu hesaba alacak kaydedilecektir. Dönem sonlarında 993 kodlu hesap yardımcı hesaplar bazında güncellenecek; kira gelirleri tahsil edildikçe 993 ve 999 kodlu hesaplara ters kayıt yapılacak; kira gelirlerinin tamamı tahsil edilince de 990, 993 ve 999 kodlu hesaplar ters kayıtlarla kapatılacaktır.

Yapılan incelemede, Vakıflar Bölge Müdürlüklerinin yönetiminde bulunan ve kiraya verilen taşınmazların, kayıtlı değerleri üzerinden 990 Kiraya Verilen veya İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabında, söz konusu taşınmazların

sözleşmelerinde yer alan kira gelirlerinin ise 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında izlenmediği ve bu hesaplara yazılan tutarların karşılığında kayıt yapılması gereken 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Bununla birlikte, Genel Müdürlükçe bulguda belirtilen hususların düzeltilmesini teminen bölge müdürlüklerinin talimatlandırıldığı ve çalışmaların sürdürüldüğü anlaşılmaktadır.

Kurum mali tablolarının kiraya verilen taşınmazlar konusunda tam ve doğru bilgi içermesi açısından, kiraya verilen taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtlarının mevzuata uygun şekilde yapılması gerekir.

BULGU 20: Eski Eserlere İnşai ve Fiziki Müdahale Yapan Kişilere Müeyyide Uygulanmaması ve Bu Eserlerin Eski Haline Getirilmesi İçin Gerekli Girişimlerde Bulunulmaması

Vakıflar Genel Müdürlüğü ile Genel Müdürlük idaresinde bulunan mazbut vakıflara ait 1 ve 2'nci grup eski eserlerle ilgili koruma bölge kurullarınca alınan kararlara aykırı olarak bazı eserlere, inşai ve fizikî müdahalelerde bulunulmasına rağmen bu müdahalelerle ilgili gerekli işlemlerin tesis edilmediği görülmüştür.

2863 sayılı Tabiat ve Kültür Varlıkları Koruma Kanunu'nun "Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları" başlıklı 6'ncı, "Tespit ve tescil" başlıklı 7'nci, "Korunma alanı ile ilgili karar alma yetkisi" başlıklı 8'inci, "İzinsiz müdahale ve kullanma yasağı" başlıklı 9'uncu, "Yetki ve Yöntem" başlıklı 10'uncu ve "Ruhsatsız yapı yasağı" başlıklı 16'ıncı maddeleri taşınmaz tabiat ve kültür varlıklarının neler olduğunu, Genel Müdürlüğün idaresinde veya denetiminde bulunan mazbut ve mülhak vakıflara ait taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının tespit ve tescilinin yine Genel Müdürlük tarafından yapılacağını, bu alanlar içinde inşaat ve tesisat yapılıp yapılamayacağı konusunda karar alma yetkisinin Koruma Kurullarına ait olduğunu hüküm altına almıştır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "İstisnalar" başlıklı 4'üncü maddesinde; "2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, bu Kanunun ilgili maddelerine uyulmak kaydı ile 2960 sayılı İstanbul Boğaziçi Kanunu ve 3030 sayılı Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun ile diğer özel kanunlar ile belirlenen veya belirlenecek olan yerlerde, bu Kanunun özel kanunlara aykırı olmayan hükümleri uygulanır." denilmektedir.

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "Cezalar" başlıklı 65 ve 67'nci maddelerinde ise korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile korunma alanlarının yıkılmasına, bozulmasına, tahribine, yok olmasına veya her ne suretle olursa olsun zarar görmesine kasten sebebiyet verenler ile izin alınmaksızın inşai ve fiziki müdahale yapanlar veya yaptırımlar ile anılan Kanuna aykırı olarak yıkma veya imar izni verenler hakkındaki verilecek cezalar hüküm altına alınmıştır.

18/5/2018 tarih ve 30425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7143 sayılı Vergi ve Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 16'ncı maddesi ile 3194 sayılı İmar Kanununa Geçici 16. madde eklenmiş ve buna göre; afet risklerine hazırlık kapsamında ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıların kayıt altına alınması ve imar barışının sağlanması amacıyla 31/12/2017 tarihinden önce yapılmış yapılar için yapı kayıt belgesi verilebileceği düzenlenmiştir.

Bu kapsamda, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 4'üncü maddesine göre söz konusu eserler, 2863 sayılı Kanun kapsamında bulunduğu 3194 sayılı Kanun'un geçici 16'ncı maddesi uyarınca imar barışından yararlandırılmalarının mümkün olmadığı değerlendirilmekte birlikte 3194 sayılı İmar Kanununun Geçici 16'ncı maddesi kapsamında yapı kayıt belgesi verilmesi, 3194 sayılı İmar Kanununa aykırılığın kayıt altına alınması amacıyla yapılmış bir düzenleme olduğu, özel kanunlar kapsamında uygulanması gereken her hangi bir yükümlülüğü ve/veya idari para cezası, yıkım kararını ortadan kaldırmamakta, bu kapsamda 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları üzerinde izin alınmaksızın inşai ve fiziki müdahale bulunanlara Kanunda belirtilen müeyyidelerin uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir. Bu itibarla, başvuru yapılan 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu 1 ve 2'nci grup tescilli eski eserlere, fiziki ve inşai müdahalede bulunanların Koruma Bölge Kurulu Müdürlüklerine bildirerek sorumlu kişilerin cezalandırılmasını ve Kurulun gerek görmesi halinde yapıların eski haline dönüştürülmesini sağlamaya yönelik yükümlükleri de ortadan kaldırmamaktadır.

Yapılan incelemede; Vakıflar Genel Müdürlüğü ile Genel Müdürlük idaresinde bulunan mazbut vakıflara ait korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarından 1 ve 2'nci grup tescilli eski eserlerden bazılarında (102 adet) fiziki ve inşai müdahaleler yapıldığı ve müdahaleler sonucu oluşan fiili durumlara, 3194 sayılı Kanun'un geçici 16'ncı maddesi uyarınca imar barışından istifade edilmek suretiyle yapı kayıt belgesi almak amacıyla ilgili idare tarafından gerekli müracaatların yapıldığı; aynı zamanda eski eserde yapılan değişikliklerin, Koruma Bölge Kurulu Müdürlüklerine bildirerek sorumlu kişilerin cezalandırılmasını ve Kurulun gerek görmesi halinde yapıların eski haline dönüştürülmesini sağlamaya ilişkin girişimlerde

bulunulmadığı görülmüştür.

Yapı Kayıt Belgesi alınması için müracaat edilen eski eserlerden fiziki ve inşai müdahaleler yapılanların fiilen tespitinin yapılarak sorumlu kişilerin cezalandırılması ve Kurulun gerek görmesi halinde yapıların eski haline dönüştürülmesini sağlamaya ilişkin girişimlerde bulunulması gerekmektedir.

BULGU 21: Bazı Taşınmazların Cins Tashihi İşlemlerinin Yapılmaması

Yapılan incelemede idareye ait veya yönetiminde olan bazı taşınmazların cins tashihlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4 üncü maddesinde; "... b) *Cins tashihi: Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi, ...*" olarak ifade edilmektedir.

Aynı yönetmeliğin, "Cins Tashihlerinin Yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde; "*Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins tashihi için gerekli işlemleri yaparlar.*"

Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihi için gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır." denilmektedir.

Yapılan incelemede, Genel Müdürlüğe ait veya yönetiminde olan bazı taşınmazların cinsleri ve kullanım şekilleri değişmesine rağmen, cins tashihlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Bununla birlikte, Genel Müdürlükçe bulguda belirtilen hususun düzeltilmesini teminen bölge müdürlüklerinin talimatlandırıldığı ve çalışmalara başlanıldığı anlaşılmaktadır

Mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması uygun olacaktır.

BULGU 22: Kira Süresi Biten Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Süre Uzatımı Yoluyla Aynı Kişilere Kiraya Verilmesi

Bölge Müdürlüklerince kiraya verilen taşınmazların kira süresi sonunda ihale düzenlenmeden bir taahhütname ile yeniden aynı kişilere kiraya verildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun Kapsam başlıklı 1'inci maddesi ile vakıfların yönetimindeki veya mülkiyetindeki taşınmazların ancak bu Kanun hükümlerine göre kiraya verilebileceği, kiralarda sözleşme süresi başlıklı 64'üncü maddesi ile belirli istisnalar haricinde, kiraya verilecek taşınmazların kira süresinin on yıldan çok olamayacağı ve taşınmazların üçüncü kişilere kiralanması işlemlerinin ise aynı Kanun'un 35'inci maddesinde sayılan ihale usulleri çerçevesinde yürütülmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un 75'inci maddesinde; kamu idarelerine ait taşınmazlara ait kira sözleşmelerinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, işgal edilen taşınmaz malın idarenin talebi üzerine bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği ve kira sözleşme bitim tarihi ile tahliye tarihi arasında ecrimisil alınacağı hüküm altına alınmıştır.

5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun "Kira Süresi" başlıklı 20'nci maddesinde; "*Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların kira süresi azami üç yıldır. Ancak bu süre Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın onayı ile on yıla kadar belirlenebilir. Ayrıca onarım veya inşaa karşılığı kiralamalarda; onarım ve inşaa bedeli göz önüne alınarak kira süresi Genel Müdürün onayı ile yirmi yıla, Meclis kararı ile kırk dokuz yıla kadar tespit edilebilir*" hükmü yer almaktadır.

Vakıf Taşınmazlarının Kiraya Verilme Usul ve Esasları'nın "Kira Süresi" başlıklı 4'üncü maddesinde; "*Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait taşınmazlar ile Genel Müdürlüğün idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmazlar azami 3 yıl süreyle Genel Müdürlük adına Bölge Müdürlüklerince kiraya verilebilir. Ancak kira süresi 3 yılı aşan onarım veya inşaa karşılığı kiralamalardan kira süresi 20 yıla kadar olanlar Genel Müdür, kira süresi 49 yıla kadar olanlar Vakıflar Meclisi onayı alınmak suretiyle kiraya verilebilir.*" denilmektedir.

12.01.2011 tarihli 6101 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 10'uncu maddesiyle 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. 11.1.2011 tarihli 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Dördüncü bölümünde kira sözleşmeleri düzenlenmiştir. Her ne kadar 6098 sayılı Kanun'un 339'uncu maddesinin ikinci fıkrasında, "*Kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde*

olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümler uygulanır.” ve aynı Kanunun 347’nci maddesinin birinci fıkrasında “...*Kiraya veren, sözleşme süresinin bitimine dayanarak sözleşmeyi sona erdiremez....*” hükümleri var ise de 5737 sayılı Vakıflar Kanunu’nun 20’nci ve 2886 sayılı Kanunu’nun 75’inci maddesi yürürlükte bulunduğundan ve bu Kanunların özel kanun, 6098 sayılı Kanunu’nun genel kanun olduğu dikkate alındığından vakıflara ait veya yönetiminde bulunan taşınmazlarda 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun ecrimisil ve tahliyeyle ilişkin 75’inci maddesinin uygulanması gerekmektedir. Nitekim yargı içtihatları da bu yöndedir.

Danıştay 13. Hukuk Dairesinin 2015/2941 E.2015/3023 K. No.lu Kararında; “*İdarenin ihale işlemlerini Devlet İhale Kanunu'nda yer alan ihalede açıklık, rekabetin sağlanması ve kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması ilkeleri uyarınca ihale usul ve kurallarına göre gerçekleştirmesi zorunludur. Bu nedenle, idare, mevcut ihtiyaçlarının devam etmesi durumunda dilediği kişi ile kira sözleşmesini yapamayacağından ve kanuna aykırı şekilde kira sözleşme süresini uzatamayacağından, kendisine ait taşınmazları 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda öngörülen ilke ve kurallara göre yeniden ihale etmesi gerekir. Söz konusu büfe, kira sözleşmesinin süresi dolduktan sonra yukarıda öngörülen mevzuat hükümleri uyarınca ancak ihale yoluyla kiralanabileceğinden, sözleşme süresi sonunda sözleşmenin yenilenmeyerek anılan yerin ihale yoluyla kiralanacağına dair dava konusu işlemde hukuka aykırılık, davanın reddine ilişkin Mahkeme kararında ise sonucu itibarıyla hukukî isabetsizlik bulunmamaktadır.*” denilmektedir.

Yapılan incelemede, vakıfların mülkiyetinde ve yönetiminde bulunan muhtelif taşınmazların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nda belirtilen 3 yıl ve belirli hallerde kiraya verme süresinin 10 yılı aşamayacağı hüküm altına alınmış olmasına rağmen mevcut kullanıcıları tarafından 10 yılı geçen sürelerle kullanılmaya devam edildiği ve kira süresi sonunda ihale düzenlenmeden (süre uzatımı yapılarak) aynı kişilere yeniden kiraya verildiği görülmüştür.

Mevzuat hükümlerine göre vakıfların yönetimindeki taşınmazların ancak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 5737 sayılı Vakıflar Kanunu’nda yer alan esaslar ve süreler dâhilinde ihale yapılmak suretiyle kiraya verilmesi ve yenileme işlemlerinin aynı usuller çerçevesinde yapılması gerekmektedir.

BULGU 23: Kurum Tarafından Yapılan Kiralamalarda Hatalı Uygulamaların Olması

Vakıflar Genel Müdürlüğü yönetiminde olan bazı taşınmazların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 71'inci maddesine aykırı olarak kiraya verildiği tespit edilmiştir.

5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun "Kira Süresi" başlıklı 20'nci maddesinde;

"Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların kira süresi azami üç yıldır. Ancak bu süre Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın onayı ile on yıla kadar belirlenebilir. Ayrıca onarım veya inşaa karşılığı kiralamalarda; onarım ve inşaa bedeli göz önüne alınarak kira süresi Genel Müdürün onayı ile yirmi yıla, Meclis kararı ile kırk dokuz yıla kadar tespit edilebilir" denilmekte,

Vakıf Taşınmazlarının Kiraya Verilme Usul ve Esasları'nın "Kira Süresi" başlıklı 4'üncü maddesinde ise;

"Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait taşınmazlar ile Genel Müdürlüğün idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmazlar azami 3 yıl süreyle Genel Müdürlük adına Bölge Müdürlüklerince kiraya verilebilir. Ancak kira süresi 3 yılı aşan onarım veya inşaa karşılığı kiralamalardan kira süresi 20 yıla kadar olanlar Genel Müdür, kira süresi 49 yıla kadar olanlar Vakıflar Meclisi onayı alınmak suretiyle kiraya verilebilir." denilmektedir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "İhtiyaçların Kamu Kurumlarından Karşılanması" başlıklı 71'inci maddesinin 1'inci fıkrasının 1'inci bendinde; *"Bu Kanun kapsamına giren idarelerin kendi aralarında yaptıkları ihale işleri"*nin 2886 sayılı Devlet ihale Kanunu'nda öngörülen ihale usullerine tabi olmadan yapabilmelerine olanak sağlamaktadır.

Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde: *"Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür."* denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere Vakıflar Genel Müdürlüğü yönetiminde bulunan taşınmazları kiraya verebilmektedir. Kendi özel mevzuatında düzenleyici hüküm bulunmayan kiralamalar için Kurum, kapsamı içerisinde bulunduğu 2886 sayılı Kanun'a göre işlem tesis etmektedir. Devlet İhale Kanunu'nun 71'inci maddesine istinaden ihale usullerine tabi olmaksızın kiralama yapabilmenin şartı ise kiralama yapılacak kurumun da Devlet İhale Kanunu'nun kapsamı içerisinde sayılan idarelerden olmasıdır. 2886 sayılı Devlet

İhale Kanunu'nun kapsamı içerisinde olmayan idarelere ihale usullerine tabi olmaksızın kiralama yapılabilmesi mümkün gözükmemektedir.

Uygulamada Vakıflar Genel Müdürlüğü yönetiminde bulunan bazı taşınmazların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun kapsamı içerisinde yer almayan idarelere ihale usullerine tabi olmaksızın mevzuata aykırı olarak aynı Kanunun 71'inci maddesine istinaden kiraya verildiği görülmüştür.

2886 sayılı Kanun kapsamında bulunmayan kurum ve kuruluşlara yapılacak taşınmaz kiralama işlemlerinin, Kanun'da belirtilen ihale usullerine göre sonuçlandırılması gerekmektedir.

BULGU 24: Süresi Dolan Teminat Mektuplarının Kayıtlardan Çıkarılmaması

Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlüklerince alınan ve süresi dolan teminat mektuplarının iade edilerek kayıtlardan çıkarılmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 34'üncü maddesinde; *“İhale üzerinde kalan istekli ile ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekliye ait teminat mektupları ihaleden sonra saymanlık ya da muhasebe müdürlüklerine teslim edilir. Diğer isteklilere ait teminatlar ise hemen iade edilir. İhale üzerinde kalan istekli ile sözleşme imzalanması halinde, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibine ait teminat sözleşme imzalandıktan hemen sonra iade edilir.”*; 35'inci maddesinde; *“... Kesin teminat mektuplarının süresi, ihale konusu işin bitiş tarihi dikkate alınmak suretiyle idare tarafından belirlenir”*

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 13' üncü maddesinde, *“Taahhüdün, sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirildiği ve yüklenicinin bu işten dolayı idareye herhangi bir borcu olmadığından tespitinden sonra alınmış olan kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların;*

a) Yapım işlerinde; varsa eksik ve kusurların giderilerek geçici kabul tutanağının onaylanmasından sonra yarısı, Sosyal Sigortalar Kurumundan ilişiksiz belgesi getirilmesi ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından sonra kalanı,

b) Yapım işleri dışındaki işlerde Sosyal Sigortalar Kurumundan ilişiksiz belgesinin getirildiği saptandıktan sonra; alınan mal veya yapılan iş için bir garanti süresi öngörülmesi halinde yarısı, garanti süresi dolduktan sonra kalanı, garanti süresi öngörülme hallerde ise tamamı,

Yükleniciye iade edilir.” denilmektedir.

4735 sayılı Kanunun “İade edilemeyen teminatlar” başlıklı 14’üncü maddesinde; 13’üncü maddeye göre mahsup işlemi yapılmasına gerek bulunmayan hallerde; yapım işlerinde kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise işin kesin kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle iade edilmeyen kesin teminat mektuplarının hükümsüz kalacağı ve bankasına iade edileceği, teminat mektupları dışındaki teminatların sürenin bitiminde Hazineye gelir kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Uygulama işlerinde ve hizmet alımı işlerinde uygulanacak tip idari şartnamelerin “Geçici teminatın iadesi” başlıklı 29’uncu maddelerinde; “29.1. İhale üzerinde kalan istekli ile ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekliye ait teminat mektupları ihale kararının onayından sonra Saymanlık ya da Muhasebe Müdürlüklerine teslim edilir. Diğer isteklilere ait teminatlar ise ihale kararının onayından sonra hemen iade edilir.

29.2. İhale üzerinde kalan isteklinin geçici teminatı, gerekli kesin teminatın verilip sözleşmeyi imzalaması halinde iade edilir.

29.3. İhale üzerinde kalan istekli ile sözleşme imzalanması halinde, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibine ait teminat, sözleşme imzalandıktan hemen sonra iade edilir.” denilmekte,

Vakıf Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına ve Vakıf Kültür Varlıklarının Onarımları Ve Restorasyonları İle Çevre Düzenlemesine İlişkin Mal Ve Hizmet Alımlarına Dair Usul Ve Esasların Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar’ın “Kesin teminatın geri verilmesi” başlıklı 74’üncü maddesinde; “Taahhüdün sözleşme ve ihale dokümanlarına uygun biçimde yerine getirildiği ve yüklenicinin bu işten dolayı idareye herhangi bir borcunun olmadığı tespit edildikten sonra, kesin teminatların ve varsa ek kesin teminatların;

Yurtiçi vakıf kültür varlıklarının her türlü mal ve hizmet alınulan ile projelendirme, onarım ve restorasyon işlerinde; varsa eksik ve kusurların giderilerek geçici kabul tutanağının onaylanmasından ve Sosyal Güvenlik Kurumundan borcu yoktur belgesi getirdikten sonra teminatın yarısı, kesin kabul tutanağının onaylanması ve Sosyal Güvenlik Kurumundan ilişiksizlik belgesi getirmesi ile idare alacağı bulunmaması durumunda tamamı,

Yurtdışı vakıf kültür varlıklarının bu Usul ve Esaslar kapsamındaki işlerinde; varsa eksik ve kusurların giderilerek geçici kabul tutanağının onaylanmasından sonra bulunulan

ülkenin mevzuatı gereği varsa ödenecek tüm giderlerin ödendiğine ilişkin belgenin getirilmesi ile teminatın üçte biri, kesin kabul tutanağının onaylanması ve idare alacağı bulunmaması durumunda tamamı yükleniciye iade edilir.” denilmekte,

Vakıf Kültür Varlıklarının Restorasyon Veya Onarım Karşılığı Kiraya Verilmesi İşlemlerinin Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 19’uncu maddesinde; *“Geçici teminat, restorasyon veya onarım bedelinin % 3 ü, kesin teminat ise % 10 udur.*

(2) İşletme teminatı yıllık toplam kira bedelinin % 6 sı olup, bu bedel her yıl kira artışları doğrultusunda artırılır. İşletme teminatı sözleşme imzalanmadan önce alınır, işletme süresinin sonunda sözleşmede belirtilen şartlar dahilinde iade edilir.

(3) Restorasyon veya onarıma ilişkin olarak alınan kesin teminat sözleşme imzalanmadan önce alınır, kesin kabulden sonra sözleşmede belirtilen şartlar dahilinde iade edilir.” denilmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 457’nci maddesinde, muhasebe birimlerine teslim edilen teminat mektuplarıyla, bunlardan ilgililerine geri verilenler veya paraya çevrilenlerin izlenmesi için 910 Alınan Teminat Mektupları Hesabının, 460’ıncı maddesinde de alınan teminat mektupları hesabına yazılan tutarların kaydedilmesi için 911 Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesabının kullanılacağı belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre Genel müdürlük ve bölge müdürlüklerince ihale edilen işlerle ilgili olarak alınan geçici ve kesin teminat mektuplarından mevzuat kapsamında işlevi kalmayanların iade edilmesi gerekmektedir.

Uygulamada Genel müdürlük merkez ve bölge müdürlüklerince mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, onarım ve restorasyon uygulama işleri ile restorasyon veya onarım karşılığı kiraya verilmesi kapsamında alınan geçici ve kesin teminat mektuplarından nakit olarak alınan geçici ve kesin teminat mektupları dışındaki teminat mektuplarından süresinin dolması ya da işlevinin kalmaması nedeniyle iade edilmesi gerekenlerin merkez ve bölge müdürlüklerinde bulunduğu ve kayıtlardan çıkartılmadığı görülmüştür. Bu durum Kurumun mali tablolarında teminat mektuplarının izlendiği 910 Alınan Teminat Mektupları ve 911 Alınan Teminat Mektupları Emanetleri hesaplarının mevcut olandan 21.461.672,61 TL fazla görülmesine sebebiyet vermektedir.

Bulgu konusu hususun yerine getirilmesi ve bunlara ilişkin hataların düzeltilmesini teminen çalışmalara başlanıldığı anlaşılmaktadır.

Süresi dolan veya yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerindeki gerekçelerle işlevsiz kalan teminat mektuplarının, muhasebe kayıtlarından çıkarılması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Vakıflar 1. Bölge Müdürlüğü Yönetiminde Olan Mazbut Vakıflara Ait Bir Kısım Eski Esere İnşai ve Fiziki Müdahale Yapanların Koruma Kuruluna Bildirilmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bu yılın Sayıştay Denetim Raporunda Diğer Bulgular Kısımında "Eski Eserlere İnşai ve Fiziki Müdahale Yapan Kişilere Müeyyide Uygulanmaması ve Bu Eserlerin Eski Haline Getirilmesi İçin Gerekli Girişimlerde Bulunulmaması" başlığı ile "Bulgu 20"de yer almaktadır.
Mazbut Vakıflara Ait Konutların, Mevzuata Aykırı Olarak Kamu Konutu Olarak Değerlendirip Genel Müdürlük Personeline Tahsis Edilmesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bulgu Konusu yapılmış olup İzlemeye Alınan Bulgularda

			"Bulgu 21" olarak yer almaktadır.
3. Vakıf Hanın Restorasyon Karşılığı Kiralama İşinde Sözleşme Hükümlerine Aykırı Uygulamaların Bulunması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
Ticaret ve Turizm Amaçlı Kullanım İçin İhale Edilen Gayrimenkulde Plan Tadili, İnşaat ve imalat İçin Verilen Sürede Sözleşme Hükümlerinin Yerine Getirilmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
Ayvalık Vakıf Zeytinlik İşletmesinin, Çağdaş İşletmecilik İlkeleri Çerçevesinde Faaliyetlerini Sürdürmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
İdare Tarafından Çeşitli Üniversitelere Mevzuata Aykırı Borç Verilmesi	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu Konusu yapılmış olup İzlemeye Alınan Bulgularda "Bulgu 2" olarak yer almaktadır.
İdarenin Uzun Süreli Kiralama İşlerinde Kontrol Eksikliklerinin Bulunması	2019	Yerine Getirilmedi	Bu yılın Sayıştay Denetim Raporunda, Diğer Bulgular Kısmında "Bulgu 5" olarak yer almaktadır.

Bazı Taşınmaz Kira Bedellerinin Tahsil Edilmesine Yönelik Gerekli İşlemlerin Yapılmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	7226 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 34'üncü maddesi ile 5737 sayılı Vakıflar Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir. “GEÇİCİ MADDE 14 – 20 nci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların devam eden kiralamalarında da uygulanır. Ancak bu kiralamalarda altı aylık teminat alınmaz.
--	------	-------------------------	---

			<p>Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların devam eden kiralamalarında birikmiş üç aylık veya daha fazla kira borcu olanların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde borcunu tamamen ödememesi halinde kira sözleşmeleri feshedilmiş sayılır. Bu durum Genel Müdürlük tarafından mülki amirliğe derhal bildirilir ve taşınmaz mülki amirlikçe en geç on beş gün içinde tahliye ve teslim edilir.” Söz konusu Kanununun</p>
--	--	--	---

			yürürlük tarihi 01.01.2021 iken 7256 sayılı Kanunun 43'üncü maddesi ile 30/6/2021 olarak değiştirilmiştir. Bulgu konusu hususla ilişkin Kanun alacakların 30.06.2021 tarihine kadar ertelenmesini öngöründüğünden bulgu konusu hususla 2021 yılında takip edilecektir.
Mazbut Vakıfların Vakfiyelerinde Yazılı Hayır Şartlarına Uyulmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
Vakıfların Vergi Muafiyeti Denetiminin Yeterli Düzeyde Yapılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Bu yılın Sayıştay Denetim Raporunda Diğer Bulgular Kısmında "Vergi Muafiyeti

			Şartlarını Kaybetmiş Vakıflara İlişkin Bilgilerin Paylaşılmaması” bulgu başlığı ile "Bulgu 18"da yer almaktadır.
Bütçe Hedeflerinin Gerçekçi İstatistikî Verilere ve Sağlam Temelli Kaynaklara Dayandırılarak Hazırlanmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
Vakıf Taşınmazlarının Satışlarından Veya Kamulaştırılmalarından Elde Edilen Gelirlerin Ait Olduğu Vakfa Taşınmaz Alımında Ya da Vakfın Taşınmazlarının Onarımında Kullanılmasını Sağlayacak Bir Sistemin Kurulmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
İstanbul'un Şişli İlçesi'nde Yer Alan Taşınmazda İdareden İzin Alınmadan Proje Değişikliği Yapılması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
İstanbul'un Beyoğlu İlçesi'nde Yer Alan Taşınmazda İdareden İzin Alınmadan Proje Değişikliği Yapılması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
İstanbul'un Fatih İlçesi'nde Yer Alan Taşınmazda Koruma Kurulu Kararına Aykırı Şekilde Kira Sözleşmesi Yapılması	2019	Yerine Getirilmedi	Bu yılın Sayıştay Denetim Raporunda

			Diğer Bulgular Kısmında "Koruma Kurulu Kararına ve Devir Amacına Uygun Olmayan Şekilde Kira Sözleşmesi Yapılması" başlığı ile "Bulgu 13"de yer almaktadır.
Kira Süresi Sona Eren Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Kiralanmaya Devam Edilmesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bu yılın Sayıştay Denetim Raporunda Diğer Bulgular Kısmında "Bulgu 22" olarak yer almaktadır.